

dagboek van
Frans Arras

Soldaat 2: Bataljon - 1: Compagnie
B. 207 - Belgisch Veldleger.

at moor-edge
walton-on-the-Hill
Surrey. England

Dit dagboek werd opgesteld door mij uit
brieven en veld-dagboek van mijn broer
Frans. Daar echter slechts uittreksels
uit zijn veld-dagboek mij toekwamen, niet
het dagboek in zijn geheel, kan dit door
mij opgestelde dagboek voorloopig geen
aanspraak maken op volledigheid, doch
kan wellicht later aangevuld worden, zoo
ik in 't bezit geraak van meer notat.

f. Arras.

17^e nov. 1916.

Instructiekamp te
Barneville - Sur-Mer
(Manche) Frankrijk.

12 - I - 1916. We zijn hier allen getroffen geworden tegen de typhus - koorts, en naar 't schijnt moet dat 'n keer of zes gebeuren! Ik heb er nogal erg de koorts van gehad, en ben vanmorgen opgestaan te half negen, meer dood dan levend, en met een rimp zo stijf als 'n plank. Kon mij niet alleen aankleden; ben dan maar 'n beetje in open lucht gaan zitten, want kon me niet bewegen van de pijn. Nu is het wat beter, doch kan mijn linker-arm niet verroeren, en zit hier dus te schrijven als een éénarmige; 't zal nog wel 'n paar dagen aanloopen, denk ik, eer ik naar de exercitie kan gaan. Ze weten er hier allemaal nogal erg van, doch Jan de Clerck minst van al, en er zijn er die er veel erger van onder den voet zijn dan ik. Ik was te 7 uur slapen gegaan, en werd te 9 uur reeds wakker, en dacht dat het morgen was. Wat heeft die

nacht lang geduurd! Ik was blij dat het
weer terug dag werd, en gelukkig is 't een
zeer mooi weertje vandaag.

Het is hier schraal met den tabak, de mijne
is op, en als ik hier een pakje koop, den ik
dan er 'n pijp van te stoppen, omdat het
er zoo schrikkelijk raf. doorvliegt!

13 - II - 1916. Ik ben ingedeeld in 't 1ste peloton, 3^e compagnie,
jagers te voet. 'n Paar onzer pelotons zijn
insekwarthiert op het kasteel, een vrachtop
gebouw. Wij - het 1ste peloton - liggen in een
schuur, maar 't is er toch nog zoo slecht niet.
Juist mijn wettelijke solde getrokken,
3.01 frank, en nu zit ik op Soep te wachten.
Ben bijna hersteld van mijn inoculatie, nog
wat pijn in den trup, en mijn arm wat stijf.

15 - II - 1916. Heelmaal genezen nu, maar naar 't schijnt
is 't er toekomstige vrijdag weer al op met
het Spijten. En dat moet 5 of 6 maal gebeuren,
alle weken eens, 'k geloof dat ik dan heele-
maal kapot ben! We krijgen 3.01 fr. solde,
maar we staan in voor onzen wasch, blink,
borstels, poetspommade, baten, enz.

18 - II - 1916

Gisterenavond ontving ik een pakje van mevrouw
Punnam, met 13 paar kousen, 3 paar mitaines en
een icharpe. Ik heb 2 paar kousen en 'n paar
mitaines aan Jan de Clerck gegeven, 'n paar
kousen aan Leo de Cart en Michel Bens, ook
'n paar mitaines aan dezer laatste; voorts
'n paar kousen en 'n paar mitaines aan Van
Dorst, een Antwerpenaar, die reeds alles ver-
keerd heeft en geen cent meer beris! De rest
links en rechts nitzgebeeld.

we zijn vanmorgen weer gesproken, en ze liggen
hier allen te kreveelen op hun Stroozak!
Ik moet er ook gaan nitscheiben met schrijven
en in mijn bed knipen, want ik kan niet
meer uit de voeten.

21 - II - 1916

Met genoeg vernomen dat Jos mij een pakje
verronden heeft, en dat Carola Barquennes
er mij ook een gaat zenden.

Van daag ook 'n paar portretten van onze
Compagnie naar Jos verronden; ik sta er niet
al te best op, en heb er dus maar 'n paar
van gekocht. ook een portretje naar Carola
gezonden.

26. II. 1916

we zijn gisteren weer gespoten geworden, en zit hier dus vandaag weer met een stijven rups. In plaats van den raad te volgen, mij door Jos gegeven, nl. niets te drinken, heb ik juist het tegenovergestelde gedaan, en er mij zeer goed mee bevonden.

28. II. 1916

vandaag pakje ontvangen van Jos, met puttees, mes en zeep, maar waar ik meest op ver=lekkerd was - het mondharmonika-tje - was eruit gestolen; ik had wel kunnen schrijven welk tje ik het pakje opendeed!

ook een pak kranten "Ons hier" ontvangen, die gaan we nu eens op ons gemakken lezen, en daarna rend ik ze voort naar G. Verlinder.

5. II. 1916

vanniddag hebben ze hier allemaal hun soep moeten weggieten, 't was niets dan water en bonen, zonder vleesch, peper en zout. we hadden ook ieder twee kleine frikabelen gekregen, maar die waren ook al zo slecht dat we bijna allen ons Trankezen brood reeds opgegeten hebben, waar we moeten mee toekomen tot morgen avond. Brood krijgen we hier altijd te kort, en we

hebben er reeds op gereklameerd. 'k heb gisteren
nog een brood van 0.45 fr. gekocht, maar
ik heb het heelmaal verstrekt, daar we een
lange marsch hadden gedaan en daarna in
tirailleurs naar St. Georges geweest, zodat
ik erp mee was, en groeten honger had.

we zijn eergisteren gefeliciteerd door eenige
officieren van Cartaret, voor ons marcheren.
we hebben bijna heel de week reeds alle dagen
service de compagnie gedaan: nu in patrouille,
dan op marsch, en dan in tirailleurs over de
duinen, dat het sweet uit je broekpijpen looft!
Eergisteren zijn we op piquet geweest, en nu
weer op patrouille van 6.30 tot 10 uur.

12. III. 1916 Cora de Schreijf me dat ze mij een pakje heeft
verzonden; ook Pauline uit Holland heeft
er mij een gezonden, zodat ik wel hoop die
spoedig te mogen ontvangen.

Gisteren van 6.30 tot 10 uur op patrouille
gewest, en vanmorgen Cora de moeten doen.

19. III. 1916 Gisteren avond naar t dorp geweest, en daar
met adjudant Peremans, serjant Maurice
en Jan de Clerck op ons pintjes gezeten, en

zo lang blijven flekken dat we op 't eind buiten
giet werken, en nu pas gymnastique naar
't kamp moesten loopen om op tijd daar te zijn
voor 't appel, dat te 9 uur geschiedt.
naar 't schijnt zijn de Congés voor England
weer afgeschaft.

20. III. 1916

te 6 uur reisde, gaan waschen, om koffie,
goed gegeten, een pijpje geraakt, en te 7.30
rassemblement en de duinen in. Al de Com-
panies daar ontmoet, die van Carteret en
die van Barneville, en we hebben dan samen
afmanoeuvreerd onder kanonvuur en mitrail-
leuses, in tirailleur en éclairneur gegaan, om
twee Companies van Carteret en een van
Barneville te exerciseren, die morgen naar
het front vertrekken.

Tegen 12 uur terug naar 't kamp, en om soep.
Te 1.30 weer rassemblement, en dan loop-
grachten gaan graven in de duinen,
tranchées van 't nieuwe model, met parapet,
parados, trace en al die vadersrijen.
Goed gewaseet, en te 4.30 terug of weg om
te 5 uur terug in 't kamp te zijn.

nog een half uurje theorie, en te 6 uur petatten.
's Avonds is ons peloton weer op piquet, zoodat
we niet mogen uitgaan. Te 9 uur gaan slapen.

21. II. 1916. Te 6 uur reveil, en rassemblement te 7.30 uur.
Exercice en ramp levri tot 9.30, dan rust.
Daarna in tirailleur door de duinen tot 11.30.
Te 12 uur soep, te 1.30 uur weer rassemblement
en gymnastiek tot 2.30. Daarna escrime
à la baïonnette, en lancement de grenades,
met in half uurje rust kuschienin, en dan
terug naar 't kamp. Nog een uur theorie, en
te 6 uur petatten. Daarna vrij tot 8 uur, en
dan weer rassemblement en de duinen in
tot 10.30, om in tirailleur te gaan en te leeren
schildwacht spelen in den donkere.

22. II. 1916. Te 6.30 uur reveil, koffie, en rassemblement
te 8 uur. Dan naar Barneville, en daar in
petit poste, en wachten uitgeest om de rust
te verzekeren van de troepen die te Barneville
liggen. In dienst tot 11.30, en te 12 uur terug
in 't kamp. Soep, en den heelen namiddag
gerust; 't is dépaquetage en inspectie van
den kapitein, en we maken dus ons heele

baeltje uitbreiden op onzen straalak. Van
avond is de heele Compagnie gekonsigneerd,
en we mogen ons niet uitgaan, waarschijn-
lijk om te voorkomen dat we zouden op schuit
gaan met de mannen die morgen naar het
front vertrekken.

23-II-1916

Te 6 uur reveil, en rassemblement te 8 uur.
Dan op marsch naar Barneville-Plage,
Barneville-sur-mer, St. Georges-de-la-Rivière,
en zo tering de graven in waar wij aankwamen
beslist van kop tot teen, want we moesten
soms tot aan de knieën door't slijk baggeren.
Dan weer gemanoeuvrerd met 3 compagnies
van Carteret en 5 van Barneville, om ze
nog eens te oefenen alvorens ze naar't front
vertrekken. Te 11.30 terug naar't kamp.
Generaal Bertrand woonde vanmorgen onze
oefeningen bij.

Te 12 uur soep, doch geen vleesch.

Te 1.30 vertrek van den generaal, daarna
rassemblement en naar Carteret, waar we
weer gefotografeerd worden. Daarna vrij
in't kamp.

Te 3.30 uur, vertrek van de mannen naar het front, allen met de Belgische vlag op hun geweer. Te 6 uur pechatten, en we krijgen er ons vleeschrantsoen bij dat we van middag niet gehad hebben.

4. II. 1916 Te 6 uur réveil, en rassemblement te 8 uur. Den heelen morgen exercice en ramp service, en te 12 uur soep. Te 1.30 rassemblement, en daarna bommenwerpen en gymnastiek. Daarna met nog 'n paar mannen telegrafisch gaan spelen. Te 5 uur theorie, en te 6 uur pechatten. Brij tot 7.45, en dan weer rassemblement. Service de Campagne gedaan. en op patrouille en in éclaireur naar St. Georges. de. la. Rivière, Barnevill. sur-mer en Barnevill. Plage. of ik daarna goed geslapen heb!

5. II. 1916 Te 6.30 réveil, en rassemblement te 8 uur. We doen Service de Campagne, en moeten éclaireeren van Barnevill. Plage tot St. Georges. de. la. Rivière. Ons groepje éclaireurs, 6 man altesaam, had vijf gevangenen genomen! Tegen 12 uur terug in 't kamp, en soep.

's namiddags geen oefeningen, daar wij het
Kantonnement moeten keischen, geweren schoon-
maken en schoenen blinken. Te 6 uur pekatten,
en vrij tot 9 uur. 301 f. zolde gebroken.

26. III. 1916

Te 6 uur réveil, gewassen, gekleed, en koffie
gedronken, en te 8.30 uur naar de mis te
Barneville. Dan terug naar 't Kamp, en van
10.30 tot 11.30 theorie over den Code Pénal
militaire en andere berpelyke zaken. Te 12 uur
soep, en te 1.30 Rassemblement en inspectie
van de kleeren. Daarna 'n paar brieven gaay
schryven; te 4 uur pekatten, en vrij tot 9 uur,
zoodat ik gelegenheid heb een goeden pot te
gaan drinken te Carteret.

27. III. 1916 Te 6 uur réveil, en rassemblement te 7.30 uur.

Den heeren moogen exercice en ramp servé, tot
11.30. Te 12 uur soep; 's namiddags theorie
van 1.30 tot 4 uur. Daarna 't geweer schoone-
maakt, en te 5.30 uur inspectie. Te 6 uur
pekatten, en daarna wat gaan schryven.

29. III. 1916

Te 6 uur réveil, en rassemblement te 7.30 uur.
Oefeningen tot 10 uur, en dan theorie tot
11.30, om reden van regen en sneeuw.

's middags ook weer theorie, en 'n murtje exercitie binnen in de zaal, daar het nog steeds aan 't regenen is. Te 6 uur pletten, 'n goede pijp gerookt, en maar vroeg onder de lakens gekropen.

29-III-1916

Te 6 uur réveil, en rassemblement te 8 uur. Een marsch gedaan naar Portbail, langsheen het strand, 'n lekker glasbier gedronken in de kantien der gereformeerde soldaten. Teruggelkomen langs St. Jean, St. Georges-sur-la-Rivière, Barnéville, en terug te Barnéville-sur-mer te 12.30 uur. Doep, en te 2 uur weer rassemblement. Een uur gymnastiek in de drinen, 'n half uur bommen-worpen, en dan koers voor ons peloton in 't hardloopen. 'k kwam de eerste na den adjudant. Theorie van 5 tot 6 uur, en dan pletten. Vrij tot 7.30 uur, en te 7.45 weer rassemblement, voor nachtoefeningen. In de drinen in éclaireur geweest om de Compagnie den weg vrij te maken voor een aanval op de twee andere Compagnies, welke zich in de drinen opgesteld hadden. Te 10.30 waren we al reeds terug in 't kamp, daar het zoo onpenetrib goot!

30-III-1916

Te 5.30 uur reveil, en rassemblement te 8 uur.
Tot 10 uur exercice en ramp serré, en na een kwart
uurtje rust, en tirailleur tot 11.30 uur. Te 12 uur
soep, te 1.30 uur weer rassemblement. Een uur
escrime à la baïonnette, een uur gymnastiek,
voorts bommenwerpen, loopkoers, en nog 'n uur
theorie. Te 6 uur pekatten, nog wat geroocht, en
te 8.30 onder de bekens gesproken.

31-III-1916

Te 5.30 uur reveil, en rassemblement te 7.30 uur.
Naar Barnville, daar als éclaireur uitgezest,
en daarna op wacht gesteld in een boom, waar
ik zoo maar anderhalf uur inpestaan heb, met
heel mijn boeltje, rak, schup, en bajonet op het
geweer! Tegen 12 uur terug naar 't kamp, en soep.
Te 2 uur weer rassemblement; een uur gymnastiek,
een uur in tirailleur, een uur theorie, en daarna
vrij. Te 6 uur pekatten, en vrij tot 7.30 uur. Te
7.45 uur weer rassemblement, op verkenning
uitgezest in de drunen, en te 9.20 uur een
assant gedaan op eens der looppraecten.
Daarna terug naar 't kamp.

Nota. - Het volgende gedeelte, gaande van 17^e Januari tot 6^e Februari, zou natuurlijk voortaan in dit dagboek moeten komen, doch werd hier inpe-
laseht daar de volgende notas in pas later in
handen vielen.

★

17. I. 1916 In beste gezondheid te Barmville-sur. mer aan-
gekomen, en naar 't schipst krijgen we morgen
reeds instructie. Wij hebben een daps te Dieppe
doorgebracht. Van daar moeten we aardappelen
schillen, en allerlei andere cornées verrichten.
we krijgen hier vleesch in overvloed. Te Dieppe
nog een solde getrokken van 17.15 frank.
Hier reeds 'n nieuwe pijp moeten koopen, daar ik
de mijne had kapot gelegen. wijn is hier zeer
goed en goedkoop, wat me erg meewalt!

23. I. 1916 Ik slaap hier dus reeds 'n week op 't sorro.....
Het voedsel is hier nogal goed, en ik eet lijk
een wolf, 'k ben nog niet binnen van de erar-
Citie of 'k zit weeral aan mijn brood te knab-
belen; mijn brood is soms 's avonds reeds op,
en we moeten er mee toe komen tot 's ander-
daags 5 uur 's namiddags!

Ik ben hier in dezelfde kompanie ingebeeld met Jan de Clerck, en we slapen naast mekaar, wat me natuurlijk erg aanstaat. Ik heb hier nog andere kierenaars gevonden: Leo de Cart, Ravast, Jules Knabe en Michel Denis.

We zijn uit Dieppe vereroken 's zondags te 4.30 en hier tegekomen 's maandags te 11 uur voor = middag, en heel den nacht gereden, dus nogal een vervelende reis. Gelukkiglijk hadden we te Rouen den tijd om er een lekkere flesch wijn te drinken, en om alle ongelukken te vermijden had ik er nog eenkje meegenomen om op den trein leeg te maken.

Te Dieppe hadden wij een brood gekregen en een grote doos sardien, en ik had nog een tweede doos afgekocht van een jonker die ne niet lustte, omdat ik er best reken kon tot 's middags.

Onze bagorde hier: te 6.30 uur réveil, gaan waschen, en juist tijd om een pijp te rooken ... en knopen aan te naaien als 't noodig is. Te 7.30 koffie, en te 8 uur rassemblement. Dan naar 't veld om te gaan exerceeren tot 11 uur, dan een uurtje theorie, en te 12 uur soep, heel lekker.

met 'n flink stuk vleesch erbij; vandaar had ik
een uitstekend stuk soup. Te 12.30 uur gaan
we aardappelen schillen, en gaan luisteren naar
den briefdrager. Dan nog een pijp gerookt, en
te 1 uur weer rassemblement, en exercitie tot
4.30 uur, dan weer theorie, en te 6 uur petatten.
Daarna vrij tot 9 uur, juist tijd om naar het
dorp te gaan, een glaasje wijn te drinken, en
weer te komen.

Spijtip dat de tabak hier zoo duur is: 50 centimes
voor een pakje van 50 gram!

28-I-1916 Een gisteren op Corvée geweest naar Carteret,
om brood, en 'k was zoo moe als ik weerkwam
dat ik te 8 uur al in mijn bed lag, en reeds
sliep vóór het appel. Wij hebben hier allen de
pokken moeten laten zetten, maar 'k geloof dat
de mijne niet zullen merken, 'k voel er niets van.

De Engelsche tabak, dien Louis van Genechten
me had cadeau gedaan, komt hier goed van
pas, en smaakt best.

2-II-1916 met Genseen een seilipheids-schaarje ont-
vangen, mij daar zo gezond. Gisteren voor
de eerste maal oefening gehad met het geweer.

en zullen er naar alle waarschijnlijkheid vandaar
ook een krijgen.

3-II-1916. Vandaag probeer te ontvangen van mijn portretten,
door Jos gemaakt op maar. Edge. Daarop ook
ons geweer gekregen, maar ik geloof dat ik
nogal een schoonmaak zal hebben aan 't mijne,
ik liet er erg vullen en verroest uit.

6-II-1916. Alle dagen schoon weer hier, maar altijd een
vlaap regen of twee, en daarna schijnt de
zon net of het volop zomer was.
Reveil te 6.30 uur, gewastaken, schoenen ge-
poetst, om koffie, goed gegeten, en om 8 uur
naar 't dorp, want te 8.30 uur is er een mis
voor ons, gesongen door de soldaten; onder de
konsekratie wordt het "Ten velde" geblasen,
en na de mis "vers l'avenir" en "Brabançonne".
afgesongen. Daarna om onze soldat, 3.01 frank.
Van een half uur theorie, en te 12 uur soep;
ik geloof dat ik er wel een halven kilo vleesch
bij had! Namiddag wat geschreven, te 4 uur
petatten, en daarna naar 't dorp om er een
glas wijn te drinken en eenige kleine aankoopjes
te doen.

Eten krijgen we hier gratis, uitgenomen brood, en
baar kledgen te allimaal over. 1½ Koop nog al
eens 'n brood van 32 centen in 't dorp, een brood
van 2 kilo.

Onze officieren hier zijn: Kolonel Beesnefort,
kapitein van Wassenhoven en adjudant Detière.
Er is hier ook nog 'n adjudant uit hier, een
sekeren J. Peremans, Schoolkameraad van
mijn broer René.

★

1. 10. 1916 Te 6 uur 's ocht, Rassemblement te 8 uur; den
heelen voormiddag exercice en Tang Serré, en
tegen 11.30 terug naar 't Kamp. Te 12 uur soep,
Rassemblement te 1.30, zonder wapens, en met
ons peloton naar 't bosch gaan hout kappen,
en allerlei sleetwerk gemaakt om in de bossen
graachten te leggen, en te netten; want we gaan
hier loopygraachten maken, waar we beurtelings
voor 24 uur zullen moeten in verblijven. Tegen
5.30 terug naar 't Kamp, alles geladen lijk
munitie als met kofmessen, hamers, gabels,
piketten, hout, enz. - Te 6.30 petatten, en dan
vrij tot 9 uur.

2. IV. 1916 Réveil te 5.30, gewasleken, en naar 't dorp. Daar te
breechten geweest, en mijn Paasheyl gehouder. Te 8.30
teamp in 't kamp, ontbijt, geweer schoone maakt,
en te 10 uur theetie. Te 12 uur soep, en te 1.30
rassemblement onder kapot; we mogen voor
de eerste maal op ons Romeisch uitgaan! Eerst
wat geschreven, en daarna naar de Patronage,
waar men 'n revue opvoert "bons des châteaux,
tires, sobre plan!"

3. IV. 1916 Réveil te 5.30, koffie, en rassemblement te 7.15;
Service de campagne gedaan, en op wacht gestaan
in een boschje, waar in 'n paar bescermters aan
hand! Te 12 uur teamp naar 't kamp, soep, en
rassemblement te 1.30; 'n uur gymnastiek,
'n uur springen al de buren, en 'n uur escrime
à la baïonnette; teamp naar 't kamp, nog
'n half uur theetie, petaten te 6.30, en
dan vrij tot 9 uur.

4. IV. 1916 Réveil te 5.30, rassemblement te 7.15, en een
marche gedaan naar Portbail, over Bonne-
ville en St Georges de la Rivière; teamp in 't
kamp tegen 12.45. Te 1 uur soep, en te 2.30
rassemblement; 'n uur theetie; 'n uur turnen,

was wat exercise à la baïonnette, te 6 uur petatten
en dan vrij tot 9 uur. Ik vernam dat er misschien
mogelijkheids zal bestaan in kort met verlof
te mogen gaan naar "England", en schrijf dus
naar Jos om me daarvoor een Certificaat te
zenden, dat ik mijn verlof bij hem mag doorbrengen.

5. IV. 1916 Te 5.30 vertrek, en Rassemblement te 7.15. Voor de
eerste maal naar ben Tir geweest, en 5 + 200
+ 3 + 3 + 4 geschoten, wat nogal meeviel, want
er waren er velen die zelfs het ball niet konden
traken. Te 12.30 terug naar "Kamp", goed
gegeten, en te 2.30 weer Rassemblement, en de
hellen Hamibay Gymnastiek gehad. Te 6 uur
terug, petatten, en te 8 uur Rassemblement voor
een nachtmarsch, welke reeds te 8.45 afge-
loopt was, ten gevolge van het slechte weer.

6. IV. 1916 Te 5.30 vertrek, koffie, mijn theorie geleerd, en te
7.30 Rassemblement. Er was een campagne ge-
gaan, en weer in echiquier geweest, zodat ik
weer kom berispt van kop tot teen, en mijn
vanden aan stukken van daar halen en
lozen te knippen! Te 12 uur terug in "Kamp",
geet, en te 1.30 Rassemblement. Een uur

gymnastiek, een half uur. Lancement de grenades,
nag wat escrime à la baïonnette, en dan weer
verschende theorie tot 6 uur. Te 6.20 petatten,
en daarna vrij tot 9 uur.

7. IV - 1916 Réveil te 5.30, en rassemblement te 7.30; de
brinnen in, en loopgrachten gemaakt tot 11.30;
tamp naar 't kamp. Soep te 12 uur, en te
1.30 rassemblement, en voortgewerkt aan
onze loopgrachten tot 5 uur; nag 'n half
uur theorie, petatten te 6.20, en vrij tot 9 uur.
8. IV - 1916 Te 5.30 réveil, en rassemblement te 7.20, zonder
kapsot, geweer of ceinturon; alleen de schup of
de schouders, en dus in kamp de brinnen in, en
voortgewerkt aan onze loopgrachten tot 11.30.
Soep te 12 uur, en den heelen namiddag in 't
kamp gebleven, om de lo kalen te schuren.
We hebben wachten op een coup gerekent
naar het de verjaardag des konings is!
Te 3.30 moet ik bij den eersten-rijant
komen, en tot mijn glusege verleen ik dat
ik 'n pakje mag gaan halen bij den officier-
plezier, wat ik dan ook maar dadelijk doe.
't is mijn pakje van Pauline, uit Holland, dat

48 bagen op reis is geweest, ik vind erin 'n pak
sigaret. tabak, 'n pak pijp. tabak, 2 boosjes sigaren,
2 boosjes sigaretten, 'n paar potloosken, brief-
papier en omslagen. Te 4.30 solde, te 6.20
gekatten, en vrij tot 9 uur, en er menig pijpje
doorgeblasen, want het tabak is lekker!

9. IX. 1916 Te 5.30 reveil, en daar het be verjaardag des
Koning, geweest is krijgen we allen 'n halve
liter chocolade, in plaats van koffie, erg
lekker. Te 8 uur naar Barneville, om de mis
bij te wonen; terug naar 't Kamp, theorie van
10.30 tot 11 uur, en dan vrij tot 12 uur. Soep,
en - nog altijd het aplegenheid van 's Koning's
verjaardag - 'n beefsteak met frites als
kweede plat - te 1.30 Rassemblement en inspectie,
en daarna vrij. 'n Half uurje gaan voetballen,
en te 2.30 terug naar Barneville voor het
Te Deum, bijgewoond door al de officieren van
het Centrum. Daarna naar Carthouet geswandeld,
'n paar potjes gelutouken, en tegen 9 uur terug naar
't Kamp. Vandaag is de rest der 4e Compagnie ver-
krooken naar 'n Kamp - achter 't front, en al de
onderofficieren (Ous ook J. Peremans) zijn naar

Carton verplaatst geweest.

10. IV. 1916

Réveil te 5.30, rassemblement te 7.20, en service de campagne gedaan. In tirailleurs geweest, in uur ver de duinen in, en te 10.20 een stormloop gedaan op de vijandelijke loopgrachten, - Barneville versus Carveret! Dan een half uur rust, en terug naar de kamp. Te 12 uur soep, te 1.30 rassemblement, en alles gaan schoonmaken op het kasteel, waar we daarna met heel ons peloton naar verhuizen, en onsen intrek nemen in die grote kamers. - maar Jan en ik hebben in kleine kamertje voor ons allen gevonden, waar we zeer goed slapen kunnen. Te 6.20 gekatten, en dan maar gesnoekt tot 9 uur.

11. IV. 1916

Réveil te 5.30, rassemblement te 7.20, doch worden terug naar de kamp geroepen om ons geweer heel maal te demonteren, en te doen inspekkeeren door den Kapitein, zodat we niet veel werken hebben gehad vanmorgen. Te 12 uur soep, en te 1.30 rassemblement, en Exercise en Rang Service tot 4.45, dan vrij om ons theorie te gaan leeren; te 6 uur gekatten, daarna vrij, en in goede wandeling gedaan, want 't is hier practising zeer tegenwoordig.

12. IV. 1906. Réveil te 5.30, en rassemblement te 7.30. Inspectie
 der wapens, en dan naar den tur tot 12 uur, doch
 maar slechts geschoten ditmaal, 'k kan mijn geweer
 bijna niet meer vasthouden, van de koude, 'k had
 den heeler morgen gezegt. Te 12 uur soep, sehoon-
 maak van het geweer tot 1.30, en dan theorie tot
 5 uur. Te 6 uur petatten, nog wat geschreven, en
 te 9 uur naar bed.
13. IV. 1906. Réveil te 5.30, rassemblement te 7.30, doch moeten
 schuilen tot 8.30 daar het nog regende; dan oef-
 ning tot 11.30; te 12 uur soep, te 1.15 rassemblement
 en oefening - manœuvres d'armes - tot 4 uur,
 daar de Generaal, Ridder Selliers de Moranville,
 hier verwacht wordt, waarschijnlijk maandag e.k.
 van 4 tot 5 uur theorie, te 6 uur petatten, en vrij
 tot 8 uur. Dan weer rassemblement, en nacht-
 oefening gehad; een petit. poste gevormd, drie
 waekten geplaatst, en tege, 11 uur terug naar 't kamp.
14. IV. 1906. Réveil te 5.30, en rassemblement te 7.15. Exercice
 en camp verricht tot 11.30, te 12 uur soep, rassem-
 blement te 1.15, oefening tot 4.30, en theorie tot
 5.30. Te 6 uur petatten, en daarna weer vrij
 tot 9 uur.

15. IV. 1916 Réveil te 5.30, Rassemblement te 7.20, exercice en
rang serré tot 9.30 en baarna in tirailleur tot
11.30; soep te 12 uur, Rassemblement te 1.30, en
dan travany de Campagne gedaan tot 5.30. Te 6 uur
petatten, en daar naar 't dorp om Schenkerstels
te koopen, en naar 't Station 'n pakje gaan halen
mij daar jos gevonden; ik vind erin: chocolas,
een pot "nutter", vleesch- en vischpastei, zalm
en handschoenen; doch de reep was eruit verdwenen!

16. IV. 1916 Réveil te 6 uur, ontbijt, en baarna naar de 8.30 mis
in 't dorp. Baarna terug naar 't kamp. en 'n half
uurtje theorie over het militaire Strafwetboek.
Te 12 uur soep, te 2 uur Rassemblement en inspek-
tie van kleeder, en Schenen, baarna bij tot 4 uur;
ongelukkiglijk was ik garde-chambre, en mocht
dus niet nitzaan, zodat ik maar lekker gegeten
heb aan mijn boos zalm, gedampt en geschreven,
en te 9 uur naar bed.

17. IV. 1916 Réveil te 5 uur, daar het Romeerregiem begonnen
is, en Rassemblement te 6.30. Tot 9 uur exercice
en rang serré, en van 9.30 tot 11.30 in tirailleur
geweer; te 12 uur soep, die natuurlijk best
smakete, na 5. uur exercitie gedaan te hebben.

Rassemblement te 1.30, en dan op de place gaan
leeren defileren; doch te 2 uur moeten we reeds
gaan loopen van den Regen, en dus naar
de Kamp Zijaan, waar we alles wat knuschey
tegen morgen, daar de Generaal verwacht wordt.
Te 6.30 petatten, en vrij tot 9 uur.

18. IV. 1916 Rêveil te 5 uur, en Rassemblement te 8 uur; met de
heele Compagnie Service de Campagne gedaan tot
11.30; wij waren de aanvallers, en de Generaal
Hond alles ga te slaan in de duinen, om te zien
of het goed ging. 't Was echter Generaal Bertrand
in plaats van Jelliers de Moraville, zodat we
dien dus ook nog eens mogen verwachten een paar
dagen! Te 12 uur Soep, en te 5 uur Rassemblement,
exercitie tot 5 uur, en dan theorie tot 6.30 daar
adjudants van den Bergh. Dan om petatten, doch
er waren er geen meer, en we zijn dus gaan veld-
meeren, met het gewalg dat we weder in d'ous
Gardines tegen; dan maar wat gaan zoeken en
mijntheorie geleerd, en te 9 uur naar bed.

19. IV. 1916 Rêveil te 5 uur, Rassemblement te 6.30, en manie-
ment d'armes gedaan tot 11.30. Te 12 uur Soep,
te 1.30 weer Rassemblement, en escrime à la

- baismutte en lancement de grenades tot 4.30, daarna theorie tot 6 uur. Te 6.30 petatten, en vrij tot 9 uur.
20. IV. 1916 Réveil te 5 uur, ontbijt, en de mis bijgewoond in 't dorp, want 't is slechts te 9 uur rassemblement, ter gelegenheid van hetten Bonberdag. Daarna exercice en dans serré tot 11.30, soep te 12 uur, rassemblement te 1.30, exercice en gymnastiek tot 4.30. Dan theorie tot 6 uur, petatten te 6.30, nog wat gras schrijpen en te 9 uur naar bed.
21. IV. 1916 Réveil te 5 uur, rassemblement te 6.30, en oefening tot 8.30. Dan een half uur Turk, en in tirailleur tot 11.30. Te 12 uur boonsoep en 'n doosje sardines, geen vleesch maar 't goede vrijdag is. Te 1.30 rassemblement zonder wapens, en naar 't bosch met kapmesen, hammers en zagen, en allerlei vlechtwerk gemaakt voor de loopgraachten. Te 6 uur terug, en te 6.30 avondeten, een volle gamelle gekookten leyt, en een mooie brok kaas, misschien wel 200 gram. nog wat geschreven, en te 9 uur naar bed.
22. IV. 1916 Réveil te 5 uur, rassemblement te 6.30, en manœuvres tot 11.30; wij verbeelden een flanc. garde, en Carteret moest aanvallen. Te 12 uur soep, dan heeler namiddag geknipsel, petatten te 6.30, en 'n wandeling tot 9 uur.

23. IV. 1916

Réveil te 5.30, naar de mis geweest, ontbijt, en daarna mijn theorie geleerd. vrij tot 10 uur, dan rassemblement, en ontbreektaging over de tucht. Te 12 uur ssepe en 'n goed stuk vleesch, te 2 uur rassemblement en inspectie, en vrij tot 9 uur. Een football-match gaan spelen tegen de eerste Compagnie, en dan naar 't dorp, en er een lekkere flesch wijn gaan drinken met de andere hierenaars. Te 9 uur naar bed.

24. IV. 1916

Réveil te 5.30, ontbijt, naar de mis geweest, en te 10 uur rassemblement, en allen naar 't bureau der "otje Engelsche" gaan halen, dat we gister hadden moeten ontvangen, doch 't was te laat aangekomen. Dan theorie tot 11 uur over de tucht, en ons ont kamouement gaan leeg maken, om plaats te maken voor een peloton der 1. Compagnie. Te 1 uur rassemblement, en de twee andere pelotons waren vrij tot 9 uur; wij waren echter van piquet, en moesten dus den heelen dag in 't kamp blijven. De briefdrager brengt mij 'n brief met veel nieuws van huis, wat natuurlijk veel glusgeen doet, zoo toch eens wat van onze ouders te vernemen. Te 4 uur petatten, en dan maar geschreeven en geleerd, en gepaakt dat het goeden gang gaf; te 9 uur naar

bet, ook eens nog eens lekker gezeten, met een
potje vischpastei.

25. II. 1916 Te 5 uur Réveil, en Rassemblement te 6.30; exercitie
tot 9 uur, école de Compagnie, dan Rust, nog wat
exercice en Rang Serrie, een tweede Rust, en dan
école de bataillon tot 11.30. Te 12 uur Soep, te 1.30
Rassemblement, een uur gymnastiek, Rust, een
uur granaat-worpen, Rust, en dan telegrafisch ge-
speel tot 5.30, en terug naar 't Kamp; een half
uur theorie, en te 6 uur petatten; daarna gaan
wandelen en een lekkere pijp gerookt in de druinen,
en te 9 uur naar bed.

26. II. 1916 Réveil te 5 uur, Rassemblement te 6.30, en service de
campagne in de druinen. Wij waren poste d'escorte,
en hebben van 8 tot 11 uur netjes in de zon gelegen,
in afwachting dat er vijanden zouden komen om
weggebrachte te ~~hadden~~ worden - wat gelukkiglijk
niet het geval is geweest! Dan Rassemblement, nog
in kwartuurtje Rust, en terug naar 't Kamp. Te
12 uur Soep, te 1.30 Rassemblement, en naar 't bosch
om vleeschwerk te maken voor de loopgrachten.
Te 6 uur terug, en te 6.30 petatten; dan een lekkere
pijp gaan rooken in de druinen, en te 8 uur naar

Rassemblement, voor 'n nachtmarch. weer naar
't bosch en teruggekeerd geladen lijf munitie met
al het sleetwerk dat we vandaag gemaakt hebben.
Te 11 uur gaan slapen.

27. IV. 1916 Réveil te 6 uur, Rassemblement te 7.45, en exercice
en Rang serré op de plaats tot 11.30; te 12 uur loep,
Rassemblement te 1.30, en gymnastiek, granaat-
werpen en Signalisation optique tot 5.30. Dan
terug naar 't kamp en omgetatten; daarna
op Corvée d'eau geweest, en dan in de duinen gaan
liggen rusten tot 9 uur. - 't Hec weer 'n kaart
naar huis verzonden, langs Holland, want 't is
ons verboden, nog brieven naar België te zenden.
De Congés zijn weer gesloten geworden.

28. IV. 1916 Réveil te 5 uur, Rassemblement te 6.30, en naar
den tur geweest om te schieten op 300 meter. Ik
behaal 16 punten, nl. 5.3.1.4.3, wat nog niet
nooit was. Dan in de loopgracht gaan
zitten, om te markeren wat er geschoten werd;
nog een uurtje trawamp de campagne aan den
Polygoon, en te 12 uur loep. - Vrij tot 3 uur om
ons geweer te knischen, dan Rassemblement, en
gymnastiek, granaatwerpen en Signalisation

Opbique tot 6 uur. Te 6.30 petatten, nog wat in de
brinken gaan zitten lezen en rooken, en te 9 uur
nachtmarfch tot 10.30, en dan naar bed.

29-IV-1916 Réveil te 6 uur, rassemblement te 7.30, en école
de Compagnie en de bataillon gegaan op de plage
tot 11.15; dan naar 't kamp, en petatten gaan
schillen. 's Middags Schoonmaak der lokalen,
en te 5 uur salbe; daarna 'n voetbad gaan nemen
in de zee, te 6.30 petatten, nog wat gelezen en
gesproken, en te 9 uur gaan slapen.

30-IV-1916 Réveil te 5.30, ontbijt, en naar de 8.30 mis in
't dorp. Te 10.30 lesing in open lucht van het
militaire Strafverbaal, en theorie over de tucht.
Te 12 uur Soep met 'n beefsteak, te 1.30 een volle
opsmalle geroosterde Pijst, en te 4 uur petatten.
We zijn van piqueet, en mogen dus niet nitzgaan.
Dus maar wat gesproken en geschreven; van 7 uur
tot 9.30 op patrouille, en dan gaan slapen.

1-V-1916 Réveil te 5 uur, rassemblement te 6.30, en oefening
per peloton, in de brinken, tot 8 uur; tien minuten
rust, en école de Compagnie tot 9.30. Dan een
half uur rust, en école de bataillon tot 11.30.
Te 12 uur Soep, rassemblement te 1.30, en met

de heele compagnie naar 't bosch, met hamers, zagen,
en hakmesken, om weer allerlei Tommel te maken
voor de loopgrachten. Te 4.30 terug naar 't kamp,
geldden lijk munitievels, en, op den hoop toe, net tot op
ons hene, want het regende dat het goet. Te 6.30
gekatten, en vrij tot 9 uur.

2. V. 1916. Réveil te 5 uur, rassemblement te 6.30, en exercitie

3. V. 1916. op de place; école de peloton tot 9.30, een half
uur repos, en dan école de bataillon, onder Com:
mando van den major, tot 11.30; te 12 uur Soep.
en te 1 uur trek ik op wacht met pak en zak.
op wacht gestaan van 1 tot 3, 7 tot 9, 1 tot 3 en
7 tot 9. Om één uur wordt de wacht afgelost,
en we zijn vrij tot 4 uur. Boven mijn kameraden
wat gaan helpen, om hun zakken in orde te
brengen, want 't is inspectie daar er morgen
76 man uit onze Compagnie vertrekken naar
de mitrailleurs. Nog wat geschreven, te 6.30
gekatten, en dan maar gaan slapen.

4. V. 1916. Réveil te 5 uur, rassemblement te 6.30, en
école de peloton in de brines tot 9 uur; dan
komt de Kapitein met een order van den Kolonel,
meldend dat we naar 't front moeten;

sommigen worden ingelijfd bij de 'marchiers de
tranchée', ; sommigen bij de artillerie, sommigen
bij de infanterie ; Jan de Clerck en ik zijn bij
de laatste. Nog wat glesend, en te 11 uur terug
naar 's kamp. Te 12 uur soep, te 1.30 Rassemble-
ment, en naar den tir om onze geweten nageens
te probeeren ; voort nog wat theorie, te 6.30
petatten, en vrij tot 9 uur.

5 - V - 1916 Réveil te 5 uur, Rassemblement te 6.30, naar
den tir, en daarna krijgen we ons khaki-
uniform. Te 12 uur soep, en 's namiddags naar
Carkeret om schenen te halen en onze uitrusting
verder in orde te brengen. Te 6.30 petatten, en
vrij tot 9 uur.

6 - V - 1916 Réveil te 5 uur, rassemblement te 6.30, en ons voort
gaan in orde zetten voor 's frons. We krijgen een
riem, kapot, vest, laken en linnen broek,
2 onderbroeken, 2 slaaphijven, 2 hemden, 2 buik-
banden, 2 paar kousen, 2 paar schoenen, 1 paar
pantoffels, gamelle, lepel, vork, mes, scheer,
naalden, garen, jambières, kapi, ijzeren helm,
drinkbus, portefelle, kleebrorstel, dubbel schou-
derstel, sekboos, geweerborsteltje, baguette, mits

om onder den helm te dragen, handschoenen, plaque
de matricule, - en alles splinternieuw, zodat we
nogal nullen geladen zijn! Te 12 uur soep, te 1.30
Rassemblement, en vivres gemaakt voor onze
reis, welke 2 dagen en een nacht zal duren. We
krijgen 2 kilo brood, 4 dozen sardines, een heef-
klek, een boulette, en een bus koffie. Dan ons
kamp gaan, schoonsmaken, en daarna naar 't dorp
om met te laten leeren en haarsnijden, en om te
brieven te gaan, - in gezelschap van een sergent,
want heel de Compagnie is geconsigneerd, als
gewoonlijk vóór het vertrek van soldaten naar
het front. Dan om Solbe en petatten.

7. II. 1916 Te 5.30 Verreil, naar 't dorp te Kommungeweet,
daarna ontbijt in de Patronage, en terug naar
't kamp. Te 10 uur Rassemblement, gaan tekenen
op het bureau, en ons Belgisch plakje voor het
kepi ontvangen. Brij tot 12 uur, soep, daarna
in potje gekookt en kaarsgespeeld in de kantine,
tot 4 uur. Dan petatten met 'n heefklek, en
daarna ontvangen we onze Reis-Solbe, 1.25 fr.,
en 2 dozen tabak; brij tot 9 uur, en nog menig potje
getronken op onze kloekelike gezondheid.

8. V. 1916

Réveil te 3.45, ontbijt, rassemblement, en met pak en rek naar Cartier, waar wij afgewacht worden door het muziek, en de andere companies die mee naar 't front vertrekken. Te 6.20 den trein op, en weg stroomen we, terwijl het muziek de Forabans come speelt. Te Lattay du Puits weer mannen opgeladen, en dan maar rijden en blijven rijden, en in elke station speelt het muziek de marche-laise. 's Avonds te 8.30 staan we te Rouen, en moeten in den trein blijven zitten tot 1 uur, daar er geen passage is. En ik moet er nog 2 uur op wacht staan, om te zien dat de mannen niet tegen den trein sch... of wegloopen. Dan gaan slapen, en te 4.30 wakker geblazen door een clairon.

9. V. 1916

Wat gegeten, gerookt en geleen, te 12 uur weer afgeten, en blijven rijden tot 5.30, uur onzer aankomst te Calais. Daar veranderd van trein, en weer maar gereden tot 9 uur; nog in half uur te voet, en dan worden we hier en daar in 't Stras gepooid knischen onder sol: daten, en mogen slapen tot 3 anderdaags morgen.

Op 't Belgische Front
West-Vlaanderen -

10. V - 1916 Te 6 uur reveil en ontbijt. Daarna 'n wandeling
gegaan, en verscheidene hierenaars ontmoet:
Callaers, Quifenaert, Broes en vele andere die
ik slechts van aansiens ken. Ook Prosper uit
het Spiegelhof gezien, die hier (= de Panna) woont en
winkel houdt. Te 12 uur Soep en vleesch, en weer
maar wat rondgewendeld, tot 4 uur, petatten, en
vrij tot 10 uur.
11. V - 1916 Reveil te 6 uur, Rassemblement te 7.30, en oefen-
ningen op de plage. Te 12 uur Soep, Rassemblement
te 1 uur, en een uur escrime à la baïonnette.
Te 4 uur petatten, en dat zonder we verhuizen
van 't 3de naar 't 2de bataljon, doch er was
geen plaats meer, - noodat we nergens meer
plaats vonden! Dan maar wat gaan wandelen
terwijl ons heele boeltje op straat staat, en te
7 uur naar kapeen gaan zoeken, daar we te 8 uur
moeten binnenrijn. Eindelijk onderkomen gevonden
in een kelder, waar er reeds 'n 12-tal mannen
lagen (die zelfs onder de tafel!), en ik ben er

12. II. 1916

maar bij gekropen om niet buiten te moeten slapen.
Réveil te 6 uur, doch geen rij om al op te staan,
en dus nog maar 'n half uurtje blijven liggen, en
dan trap om koffie. Te 8 uur rassemblement,
en naar den major, om ingedeeld te worden in
de 1ste compagnie, 2de Bataljon, 13de Linie.

Dan werden we onze plaats aangewezen ergens
op een zolder, waar we zeer goed liggen, dankt
me, in vergelijking met de vorige dagen. Vrij
tot 12 uur, doe, een wandeling, te 4 uur
zetatten met saus, en dan weer gaan wandelen
tot 8 uur, en koekbakken gaan eten aan een
kraanken. Te 8 uur gaan slapen op onze zolder.

13. II. 1916

Réveil te 6 uur, rassemblement, en op nieuw
verhuist, ditmaal naar het 2de peloton der 1ste
compagnie, gelukkiglijk nog altijd samen met
Jan. Te 12 uur doe en vleesch, den heelen na-
middag vrij, te 4 uur zetatten en vleesch en 'n bus
koffie, en daarna rassemblement, want voor den
eersten dag dat we in 't peloton zijn moeten we
be wacht al oprekken, van 6 uur tot morgen
avond 6 uur! Bovendien zat de barak, waarin
we moesten slapen, vol ratten en vlooiën, en we

14. V. 1916

hebben ons maar 'nabri gemaakt buiten, en daar
geslapen tot we om 4.30 wakker geregend werden.
Te 5.30 kwam de keuken aangebold. Die ons lekker-
warmen koffie bracht; daarna kaartgespeeld,
en wat hooren vertellen en uitleggen over 't leuen,
in de loopgrachten; Rond 12 uur signaleert men
dat de keuken weer in aantocht is, en we krijgen
soep en vleesch. Daarna weer maar gekaart tot
de Generaal kwam. Te 5 uur Assemblée, en
alles in orde gebracht om te vertrekken; te 5.30
is de andere Compagnie daar om ons af te lossen,
en met pak en kruk terug naar 't Kantonnement.
Kantonnents omgekatten, Saus en vleesch, en daarna
gaan slapen. Van deap ook onze soldie gebroken,
en 50 gram tabak ontvangen.

15. V. 1916

Reisde te 6 uur, te 8 uur naar den majoor, en we
werken met 8 man naar de Génie gesonden om te
leeren Récomp en allerlei andere Tommel maken;
kernde te 11 uur, te 12 uur soep, weer naar de
Génie van 2 tot 4, gekatten, en vry tot 9 uur, en
ons maar een lekkere wandeling gedaan op de
plage.

16. V. 1916

Reisde te 6 uur, naar de Génie, en zelfde dagorde

als gisteren; na het vieren Just Gogaert's ontmoet, en
er een glaasje bier mee gaan drinken; gaan slapen
te 8 uur.

17. V. 1916 Te 6 uur reisil, en 's morgens naar de Jénie; namid-
dag vrij van dienst, om te gaan voetballen tegen
2/II; wij verliezen met 1-0. Daarna omzetten,
wat aflesen, en te 4 uur gaan slapen.
18. V. 1916 Reisil te 6 uur, en weer 't zelfde dag als gisteren,
doch vandaag winnen wij de match met 2-0, en
krijgen een nieuwen football van onsen kapitein.
19. V. 1916 Reisil te 6 uur, in de Jénie gewerkt voor- en na-
middag, te 4 uur zetten, een wandeling op de
place en gaan slapen te 9 uur.
20. V. 1916 Reisil te 6 uur, voormiddag in de Jénie gewerkt;
te 12 uur soep, 's namiddag vrij, en dus een lekker
voetbad genomen in de zee. Te 4 uur zetten,
daarna naar zee om een Duitsch vliegtuig te
zien opvrijschen, en te 9 uur gaan slapen.
21. V. 1916 Reisil te 7 uur, te 10 uur Soldatenmis, te 12 uur
soep en appel. Dan wat gaan schrijven, 2.10 fr.
solde getrokken, te 4 uur zetten en weer appel,
daarna 'n pot bier gaan drinken, en te 9 uur
gaan slapen.

22. V. 1916 Réveil te 6 uur, rassemblement te 7.30 en service de campagne gedaan des heelen voormiddag, 1/2 kan mijn kleeren uitwringen van 't zweet! te 12 uur soep, en van 2 tot 4 gymnastiek, ban petatten, daarna gaan voetballen op de plage tot 8 uur, en te 9 uur gaan slapen.
23. VI. 1916 Réveil te 4 uur, en gaan werken aan 'n loopgracht tot 11 uur; ban terug naar 't kantonement, te 12 uur soep, rassemblement te 2.30, wat escrime gedaan, te 4 uur petatten; daarna gefoetbald tegen 2/II en gewonnen met 6-0. Te 9 uur gaan slapen.
24. VI. 1916 Réveil te 6 uur, rassemblement te 8.30, en met de heele compagnie naar 't visiet van den dokter. Daar we morgen naar de loopgrachten moeten. Daarna vrij, en te 11 uur naar 't bad; een lekker warm bad genomen. Te 12 uur soep, te 2.30 rassemblement, escrime tot 4 uur, petatten, en vrij tot 9 uur.
25. VI. 1916 Réveil te 6 uur, koffie, en alles in orde gebraaid. Te 12 uur soep, te 5.30 rassemblement, en te 4 uur vertrek naar Wulpen, waar wij te 7 uur aankwamen. Petatten gekregen, en dan naar de steenvens getrokken, waar we slapen in de abris.

26. II. 1916 opgestaan te 7 uur, om koffie, en weer maar gaan slapen tot 10.30; te 12 uur soep, en buiten gaan zitten rooken tot 6 uur; dan om pekatten met twee bouletten, en te 7.30 rassemblement, en naar de voorposten getrokken, een half uur verre over de passerilles; de kogels floten, en 'n paar er van ploetten in 't water naast me, doch 't was gauw gedaan. We vinden geen plaats in de linie, en moeten hooger op in der voortuitgeschoven post (poste avancé) gaan liggen; we mogen daar niet slapen, maar moeten op wacht blijven tot het licht wordt.

27. II. 1916 Geslapen van 3 tot 5, op wacht van 5 tot 7, weer geslapen tot 1.30, wat gelyeten en zitten kaarten; van 5 tot 7 weer op wacht, te 9 uur afgeclost en dan terug naar de eerste linie. Daar op corvée de vivres, gelyeten en gaan slapen.

28. II. 1916 opgestaan te 8 uur, gelyeten en geschreven, en dan wat rondgevendeld, op zoek naar 't graf van Jos. van Oudenbick en Jos. Kemmens, die beiden hier ergens moeten begraven liggen; echter niets gevonden. Te 12 uur krijgen we brood en 'n doos vleesch; daarvan sprookt en gekaart, en te 9 uur

afgeloost en naar wulpen gebroken in refoz, waar
wete 11 uur aankomen; om 12 uur en gaan slapen.

29. V. 1916 Réveil te 6 uur, naar 't bad en vrij tot 12 uur; soep,
brief ontvangen van Jos met nieuws van huis, en
vrij tot 6 uur; dan de wacht opgebrosken, aan de
schuur op den weg naar Oostduinkerke.

30. V. 1916 op wacht tot 6 uur namiddag; dan worden we af-
gelost, soep, en vrij tot 8 uur. Rassemblement
en in de barakken gaan liggen op piquet; te
10.30 gaan slapen.

31. V. 1916 Réveil te 6 uur, en moeten reeds in tenue staan
tegen 6.30, zoodat we ons nogal moeten weren om
klaar te zijn. op Corvée de Cour geweest, en dan
naar gaan maarten, want we mogen niet buiten
baar we op piquet zijn. Te 12 uur soep, kaart-
spel, te 5 uur petatten, brood en 'n doos vleesch,
wat naar de Kalle gespeeld, en gaan slapen.

1. VI. 1916 Réveil te 7 uur, koffie, en den heelen morgen gekaart,
baar we nog altijd op piquet zijn. Te 12 uur soep,
wapens gekuischt, en dan gaan voetballen. Te 4 uur
petatten en vires, te 8 uur Rassemblement, en naar
nieuwpoort in eerste linie gaan liggen; op wacht
afgaan aan de Luiken.

2. VI. 1916. Vannacht liepen de ratten weer over mijn beenen,
3. VI. 1916. maar daer zijn we al aan gewoon. Te 6 uur wakker,
en weer op wacht. Afgelost te 9 uur, en in den
kleinen port gaan liggen, waar we weer op wacht
moeten tot 3 uur, en voort! alle 4 uur voor 2
uur op wacht. Den volgende dag te 9 uur worden
we afgelost, en verrekken naar Wulpen, waar we
aankomen te 11 uur, om eten, en gaan slapen.
4. VI. 1916. Réveil te 7 uur, naar het Stortbad, en vrij tot
12 uur. 'na de soep gaan voetballen; te 4 uur
gekatten en bivres, vrij tot 4 uur, en gaan slapen.
5. VI. 1916. Réveil te 7 uur, en vrij tot 12 uur, soep, en pakje
van por. onvangen, voortgezonden uit Palais, met
'n mondharmonika, Sarbines, vleesch- en visch-
partei en zeep. 't is aanstonds volle concert met
mijn muzikanten! Namiddag gaan voetballen, te
4 uur gekatten, gaan wandelen, en Eug. van Heurck
ontmoet, die me een lekkeren port betaalt! Te 8 uur
rassemblement, en naar de steenvens in piquet.
Lak afgemeten, en gaan werken aan den parapet
der eerste linie tot 2 uur, dan terug en gaan slapen.
6. VI. 1916. Geslapen tot 11 uur, gepiten en kaartgespeeld tot
3 avonds 6 uur; gekatten, en gaan werken op de

voorposten, waar we 't vaderland in de zijes moeten
scheppen tot 2 uur, en dan gaan slapen.

7. VI. 1916. Geslapen tot 12 uur, gegeten, en gekaart tot 5 uur.
Petatten, rak in orde gebracht, te 9 uur verbrokken,
naar de voorposten, en gaan slapen te 2 uur.

8. VI. 1916. Te 6 uur be wacht of tot 8, en dan weer geslapen;
te 12 uur gegeten, en of nithijk, want de kleine post
wordt gebombarderd. Rond 4 uur wordt er ge-
telefoneerd dat er 5 gekwetsten zijn. Te 8 uur
verbrokken, en mee de gekwetsten gaan halen en naar
den hulppost (poste de secours) gebracht; daarna
gaan slapen in eerste linie.

9. VI. 1916. Opgestaan te 8 uur, en niets gedaan dan gegeten,
gekaart en geslapen, den heelen dag tot 9 uur's avond;
dan worden we afgelost, en vertrekken naar de
Panne, waar we 's nachts te 2 uur aankwamen,
daar we onderweg onze petatten hadden gekregen.

10. VI. 1916. Opgestaan te 8 uur, wat gelezen, te 12 uur soep,
kaartspel, te 4 uur petatten, wat gaan voetballen
en te 9 uur gaan slapen. Nog 'n paar niereuars
ontmoet, nl. Berammer en Vanden Heuvel.

11. VI. 1916. Hiseil te 7 uur, naar de kerk geweest, te 12 uur
soep, gaan voetballen, te 4 uur petatten en vires,

saarne de stad eens ingewandeld, een potje getrokken,
en te 9 uur gaan slapen.

12. VI. 1916 Réveil te 6.30, koffie, en daarna rassemblement om
naar Adinkerke te gaan, naar de begrafenis van
twee her gekwetsten van 8e lb, die overleden zijn. Eén
van hen was 'n zekere Mertens van Kessel, oud-leerling
van het S. G. kollegiate hier. Te 12 uur soep, gaan
footballen, te 4 uur petatten, weer gaan footballen,
en te 9 uur gaan slapen.

13. VI. 1916 Réveil te 7 uur, en te 10 uur de wacht opgetrokken;
't regent dat het giet, en mijn geweer is verroest
lijkt het nog nooit geweest is. 's nachts veel kon
geleden op de wacht.

14. VI. 1916 Te 10 uur afgeleid, en terug naar onze barakken.
Te 12 uur soep, daarna football, te 4 uur petatten,
kaartspel en gaan slapen te 9 uur.

15. VI. 1916 Te 5 uur Réveil, en naar 't bad; daarna goed ge-
geten, wapens schoongemaakt, en inspectie. Te 12
uur soep, en 's namiddags lichaamsbeelden, in een der
barakken. Te 4 uur petatten, gaan footballen, en
te 9 uur gaan slapen. -- mijn geld is opgebraakt,
daar we hier nogal onkosten hebben; want we
hebben wekelijks ongeveer voor 'n frank konfituur

nodig, ofwel beter, wat nog meer kost, minstens
1.25 fr. ; voorts 'n pak kaarsen alle twee weken
(en dan moeten we er nuinig mees zijn !), wat lucifers
nu en dan, en wekelijks minstens één brood van
0.55 fr., daar wij eens in de week suurbrood krijgen.
En dat alles met onze solde van 2.10 fr., zodat
er weinig overschiet als men al eens 'n pakje tabak
wil bijkopen of 'n pintje drinken ! - Hier in onze
compagnie maakt men allerlei souvenirs: broches,
ringen in aluminium, papiersnijders gemaakt
uit 'n ceinture d'obus, armbanden om 'n pols
in te zetten, potlooden en penhoubers van twee
kardoezen aan mekaar gesoldeerd, enz. - Verleden
week had ik 'n Shrapnel-kop gevonden, doch het
hem weggegeven aan 'n vriend die met verlof mocht
gaan ; verleden zaterdag mochten er 30 man uit
de compagnie met verlof gaan, maar alleen naar
Frankrijk ; naar Engeland gaat het zoo gemakkelijk
niet.

16. VI. 1916 Reviel te 7 uur, koffie, oefening van 9 tot 11 uur,
te 12 uur soep, en zaterdag gaan voetballen.
Te 4 uur hetatten, nog wat oefenbald tot 8 uur,
en te 6 uur gaan slapen.

17. VI - 1916 opgeraast te 4.30, en naar de kerk geweest, samen met den korporaal; daarna koffie; geen oefening vandaag, maar we moeten de barakken schoonmaken. Te 12 uur soep, nog wat gaan voetballen, zak in orde gebracht, rassemblement te 4.30, en te 5 uur verborgen naar wuften; daar petatten, en gaan slapen in de barakken.
18. VI - 1916 Reveil te 8 uur, koffie, of corwé, en gaan petatten schillen, daar het busse beuk is vandaag. Te 12 uur soep; wat gelezen en geschreven, te 4 uur petatten, een pintje gaan drinken in 't dorp, en te 9 uur gaan slapen.
19. VI - 1916 Reveil te 6 uur, en op corwé met de koffie. Inspectie van bache, helm, kampon, enz. Te 12 uur soep, wat gelezen, te 5 uur petatten, en vrij tot 8 uur. Te 9 uur rassemblement en naar de eerste linie gaan werken aan den kleinen post, tot 3.30, dan gaan slapen.
20. VI - 1916 Geslapen tot 10.30, gegeten en wat geveindeld. Te
21. VI - 1916 5 uur weer gegeten, te 10.30 petatten, en weer gaan werken aan den kleinen post tot 2.30; terug te 3 uur, en dan op wacht als quetteur, - alle 4 uur 2 uur geslaan, en daer tuschen gegeten en geslapen, tot ze te 10.30's avonds met de petatten komen, en dan weer naar den kleinen post verborgen, waar we aankomst op wacht moeten tot 2.30.

22. VI. 1916 gedurende den dag alle 8 uur voor 2 uur of wacht
23. VI. 1916 opstaan; te middernacht gaan werken, en 50 zakjes
gevoeld; te 2.30 terug, en weer alle 3 uur 2 uur of
wacht opstaan; onze pekatten verorberd te 4 uur
's morgens! Te 10.30 worden we afgesloten, en komen
te wulpen aan te 2 uur; gegeten, en gaan slapen.
24. VI. 1916 opgestaan te 8 uur, naar 's bad, koffie, en vrij tot
12 uur; soep, weer vrij, en 'n mooi tingetje gemaakt
in aluminium. Te 4 uur pekatten, en vrij tot 8 uur.
25. VI. 1916 Réveil te 6 uur, en op Corwée met de koffie; vrij tot
12 uur, soep, en gaan lezen tot 5 uur, pekatten, en
dan naar den Studekring bij den schoolmeester,
E. H. van der Linden van Nieu. Ik lees hier nogal veel,
heb juist 'n roman van Lord Beaconsfield onder
handen, en er liggen ook nog 'n paar boeken van
Hijne Strenuws te wachten, o. a. "Hijne Dagboek" "In
oorlogstijd" - Te 9 uur vertrekken we naar de
steenovens; zak afgemeten, en gaan werken in den
kleinen post tot 2.30.
26. VI. 1916 Bij onze terugkomst aarstonds de wacht op tot 5
uur, en voorts alle 4 uur 2 uur opstaan. Te 9 uur
pekatten, te 11 uur afgesloten voor goed, en dan maar
gaan slapen.

27. VI. 1916 Te 5 uur opgestaan, en Corwé de cour gedaan, want
mispelaten komt de Koning hier vandaag. Van 8 uur
tot 11.30 aan de abris gaan werken, en tot over de
kneusels in de modder gestaan. Gasaaten, schrijven,
dampen en kaarten tot we, om 10 uur, afgelost worden,
en in de eerste linie gaan liggen. - mijn montkar:
monika wil niet erg opschieten, ik krijg er niet
veel uit, hoewel ze allen zeggen dat het er een zeer
goede is, en we hebben er al menig concertje mee gehouden.

28. VI. 1916 Te 6 uur opgestaan, Corwé de cour gedaan, en dan tot
11.30 gaan werken; soep, en te 1 uur weer gaan
werken aan den ijzerstaad tot 5.30; te 10 uur petatten
en wivres, en dan gaan slapen.

29. VI. 1916 Te 7 uur opgestaan, weer den heelen dag gewerkt lijk
gisteren, en te 11 uur afgelost, en naar wulpen verrokket,
baar/petatten, en te 2 uur gaan slapen. Vandaag einde-
lijk het pakje van Jos ontvangen dat reeds zoolang
verronnen was, met briefpapier, reep, en plumpudding
waar ik eens lekker hoop aan te smullen. 'k Ben me
een ringetje aan't maken met het Belgische vlag, en
't valt nogal mee!

30. VI. 1916 Te 8 uur opgestaan, wapens geknipt, soep te 1 uur, vrij
tot 4 uur, petatten, football, en te 9 uur gaan slapen.

1. VI - 1916 Réveil te 6 uur, en naar t'bad; Koffie, en inspectie der wapens. Te 12 uur Soep, football, te 4 uur petatten, en een potje gaan Drinken in t' dorp. Te 9 uur was barak veranderd, daar we op piket moesten gaan liggen.
2. VII - 1916 Réveil te 6 uur, en te 7.30 gaan werken aan de loop: oprichten 314-315, tot 12 uur, Soep, en weer glervat van 1.30 tot 5 uur; petatten, en daarna football.
3. VIII - 1916 Réveil te 6 uur, glervat tot 12 uur, Soep, en gelezen tot 4 uur; petatten, te 9 uur afgeelost, en aan den spoorweg gaan liggen; rak afgesmeten, en gaan werken naar de voorposten tot 2.30, te 3 uur gaan slapen.
4. IX - 1916 Den heelen dag vrij, gewandeld, en petatten gekookt en gebraden; 's avonds petatten te 10 uur, en dan gaan werken naar de voorposten aan walvenwest tot 2.30, en te 3.30 gaan slapen.
5. X - 1916 Weer den heelen dag vrij, en maar wat zitten lezen, tot we's avond te 10.30 afgeelost werden, en naar wulpen vertrokken, waar we te middernacht aankwamen. Petatten en bivores, en dan gaan slapen.
6. XI - 1916 opgestaan te 8 uur, schoonmaak der wapens en inspectie, soep te 12 uur, vrij, petatten te 4 uur, vrij tot 9 uur, een pintje gaan Drinken, en Albert Doenen

ontwaakt; jantje gaat vandaag naar de infirmerie,
daar hij ongesteld is.

7. VII. 1916 Opgestaan, te 6 uur, naar 't bad, koffie, inspectie van
kamp - voorwerpen, en dan naar wat gebreken. Te 12
uur soep, 's namiddags petatten geschild en Corvée
gedaan, te 4 uur petatten, daarna naar 't hof en naar
den Groentekring; te 9 uur vertrokken naar den spoor-
weg, en de wacht opgegaan.

8. VII. 1916 Alle 4 uur 2 uur op wacht gestaan; Russische,
Servische en Belgische Generaals gezien; te 8 uur
afgelost, te 10 uur petatten, dan gaan werken naar
de vaarposten tot 2.30, en dan gaan slapen.

9. VII. 1916 Den heelen dag vrij, na Corvée de cour gedaan te hebben,
en zitten kaarten en lezen tot we te 10 uur afgelost
worden, en in de steenvoens gaan liggen.

10. VII. 1916 Corvée de cour gedaan, en vrij tot 's avonds 9 uur.
Dan vertrekken we naar Gray - dunes, in groote
rust, en komen er halfdood aan met onzer zwaren
nacht te 5 uur 's morgens; petatten, en gaan slapen.
Compagnie gefeliciteert door den Generaal, om
haar goeden dienst in de loop van de nacht.

11. VII. 1916 Tot 2 uur geslapen, 's ocht afgeschoten, petatten te 4 uur,
vrij tot 6 uur, den potje getonken, en gaan slapen.

12. ~~VI~~ - 1916 opgestaan te 6 uur, geweer schoongemaakt, inspectie, soep te 12 uur, en 's namiddags versneden stroo gekregen. Te 4 uur petatten, vrij tot 9 uur en gaan voetballen.
13. ~~VII~~ - 1916 Réveil te 6 uur, oefening van 9 uur tot 10.30; te 12 uur soep; van 2 tot 4 uur pointage, petatten, en vrij tot 9 uur.
14. ~~VII~~ - 1916 Réveil te 6 uur, en het heelen dag vrij, daar we te 5 uur op kustwacht moeten treden. Ik vernem dat Jan de Clerck ergens in 'n Fransch hospitaal ligt met doode koor.
15. ~~VIII~~ - 1916 Alle 10 uur 2 uur op kustwacht, koffie te 6 uur, soep te 12 uur, zakjes moeten vullen, te 5 uur afgelost en terug naar 't kantonnement.
16. ~~IX~~ - 1916 Réveil te 6 uur, en het heelen dag Zondag-dienst, zoo: dat we 's kantonnement mogen verlaten; te 12 uur soep, te 4 uur petatten, en daarna een pint gaan drinken.
17. ~~X~~ - 1916 Réveil te 6 uur, koffie, en dan naar de Panne naar 's bad; terug tegen 11.30, soep te 12 uur, geweer schoon gemaakt, te 4 uur petatten, vrij tot 9 uur, en een pintje gaan pakken. Ik speel nu in de 1ste football-pleeg van 't bataljon, en we hebben vanweek reeds twee matches gewonnen.
18. ~~XI~~ - 1916 Réveil te 6 uur, rassemblement te 8.30, oefening tot 10.30; soep te 12 uur, van 2 tot 4 uur doctrine

à la baïonnette, petatten, en vrij tot 9 uur.

19. VII. 1916 Réveil te 6 uur, schoonmaak van wapens en kamp: voortwerpen, en inspectie. Soep te 12 uur, pointage van 2 tot 4 uur, petatten, en vrij tot 9 uur.

20. VII. 1916 Réveil te 6 uur, en kamers schoongemaakt; soep te 12 uur, zak in orde gebracht, en te 6 uur 2/II afgesloten en kusewaacht opgetrokken.

21. VII. 1916 Koffie te 5 uur, soep te 12 uur, en den heelen namiddag gezongen ter gelegenheid van den Nationalen Eeften dag; afgesloten te 5.30, petatten, en maar vroeg gaan slapen, daar ik hoofdpijn heb.

22. VII. 1916 Te 6 uur opgeraaid, bij den dokter geweest, en vrijgesteld van dienst voor vandaag; 's nachts 12 maal daags bij den infirmier 'n Danksje gaan nemen; te 12 uur soep, gillen, petatten te 4 uur, vrij tot 9 uur.

23. VII. 1916 Réveil te 6 uur, en weer naar den dokter, die me een handvol Capsules geeft om 12 maal daags te nemen; te 12 uur soep, petatten te 4 uur, en vrij tot 9 uur.

24. VII. 1916 Réveil te 6 uur, koffie, Rassemblement, en naar de Canne; in de barakken aan de bruisen gaan liggen, soep te 12 uur, versche stroo gekregen, petatten te 4 uur, en vrij tot 9 uur. Jan schrijft dat hij in 't Hôpital Anglo-belge te Calais ligt, waar J. van 'n infirmier is.

25. VII. 1916 Réveil te 6 uur, schoonmaak der barakken, soep te 12 uur, en 's namiddags gaan voetballen. Te 4 uur petatten, rassemblement te 7.30, per tram naar oostduinkerke, gaan werkente nieuwpoort tot 2.30, terug naar 't kampement en gaan slapen.
26. VII. 1916 Soep te 12 uur, te 2 uur naar 't bad, gaan voetballen, petatten gehaald in de keuken, en te 9 uur gaan slapen.
27. VII. 1916 opgestaan te 7 uur, ont'tommel schoongemaakt, en inspectie; te 12 uur soep, ras in orde gebracht, te 4 uur petatten, en kuis wacht opgetrokken.
28. VII. 1916 In den nacht 'n paar uren op wacht staan, te 5 uur koffie, vrij, te 12 uur soep, kaartgespeeld, en te 4 uur weer gaan slaan, want de vliegers gaan oefening doen boven de plage, en dootlocht is verboden. Afgelost, petatten, en vrij tot 9 uur.
29. VII. 1916 Koffie te 7 uur, soep te 12 uur, escrime van 2 tot 4, petatten, vrij tot 9 uur, en een potje gaan pakken in de Panne. Vandaag 10 fr. ontvangen van Jos, wat erg welkom is, daar ik heelemaal op Hoog raad zat, en Leeds 'n half-frank'schen had moeten leenen! 't Schijnt dat het groote Engelsch-Fransche offer. Sief toch nog altijd voortgaat, dat zeer maar goed mee opschieten, dat we spoedig naar huis mogen!

30. VII. 1916 opgestaan te 5 uur, naar de kerk geweest, koffie, en vrij tot 12 uur, soep en appel, vrij tot 9 uur, en ik heb de petatten te 5 uur nu maar eens overgeslagen!
31. VII. 1916 Réveil te 6 uur, rassemblement te 8 uur, en Service de Campagne in de graven tot 10.30; te 12 uur soep, daarna petatten, gaan Schillen - wat we alle drie dagen moeten doen als we in Tust zijn - es crème van 2 tot 4 uur, petatten, vrij tot 9 uur, en dus weer maar gaan voetballen. ons porret laten maken zusters, terwijl we onze eigene keuken aan't doen waren; we hadden petatten gehaald en twee vischjes afgeschikt, en ze zelf klaar gemaakt.
1. VIII. 1916 Réveil te 6 uur, wapens schoongemaakt, inspectie. Te 12 uur soep, te 4 uur petatten, te 8 uur met den tram naar Nienspoort, waar iedereen 25 rakjes moet vullen en plaatsen; te 2 uur terug, per tram, en te 3 uur weer in't Kantonement.
2. VIII. 1916 Koffie getronken en weer gaan slapen; soep te 12 uur, namiddag naar't bad, te 5 uur petatten en vrij tot 9 uur.
3. VIII. 1916 Réveil te 6 uur, in tirailleurs in de graven, soep te 12 uur, en op wacht; ik trek de wacht op aan de Koninklijke Villa.

4. Vrij. 1916 Te 5 uur koffie, nog wat geslapen, en voort gelaan tot we afgesloten worden te 11 uur; Terecht van de wacht naar 't bad, en daarna soep; 's namiddags niets te doen, maar te 5 uur moeten we weer al op wacht, en dat nemen ze rust, van de ene wacht af, en de andere op! Te 4 uur gebatten, en tegen 5 uur naar post 3, en er 2 uur aan de pas: rasje gestaan; te 9 uur gaan slapen, na eerst wat gras gesneden te hebben, want anders moeten we op de planken slapen.

5. Vrij. 1916 Te 5 uur koffie, weer 'n paar uren gestaan of wacht, soep te 12 uur, afgesloten te 4. te 9, gebatten en vrij tot 9 uur. Briefje van Jan ontvangen, meldend dat hij vrijwel genezen is, doch nog voor 'n tijdje daar moet blijven, waar het heel goed schijnt te zijn. Mijn vriend verzamelen heeft hier 'n mooi pakje aangeprezen van 'n Engelsche gouverneur, en ik krijg er natuurlijk ook mijn deel van, want de hierenaars weten hier mekaar de ooren van den kop!

6. Vrij. 1916 Reëil te 5 uur, koffie, rak in orde gebracht, en te 8 uur vertrokken naar Boitschuik, waar we ouden intrek nemen in de barakken; te 1 uur soep, te 5 uur gebatten, en vrij tot 9 uur.

7. Vrij. 1916 Réveil te 6 uur, inspectie van heel onzen Lommel, te 12 uur soep, en 's namiddags niets te doen dan onze stroo-
rassen te maken; te 4 uur pekatten, en vrij tot 9 uur.
8. Vrij. 1916 Réveil te 6 uur, koffie, service de campagne tot 11 uur,
te 12 uur soep, 's namiddags het kantonement schoor-
gemaakt, te 4 uur pekatten, en vrij tot 9 uur.
9. Vrij. 1916 Réveil te 6 uur, en van den heelen dag niets te doen, dat
wat Corvée; te 12 uur soep, te 5 uur pekatten, om
koffie en te 8 uur voor 2 bagen verrooken naar de
voorfoten, waar we 's nachts niet mogen slapen.
10. Vrij. 1916 Te 6 uur 's morgens mogen we gaan slapen, maar ik
moet buiten liggen met nog eenige mannen, daar er
binnen geen plaats meer is. Den heelen dag gelezen,
en te 8 uur 's avonds weer op wacht; te 9 uur moet
ik naar den kleinen post, om de Dinkbussen te
halen, en de kogels floten kogel desatris! of Cor-
vée met de koffie, en te 2 uur 's nachts eveneens, en
weer om de Dinkbussen, doch een keer verging
het beter, slechts 'n paar kogels gehoord.
11. Vrij. 1916 Te 5 uur gaan slapen, nog 'n paar uren op wacht g:
Maan in den dag, en vaart maar gelezen tot we rond
10.30 's avonds afgehoor werden, om in eerste linie te
op den lippen; pekatten, vrees, en gaan slapen.

12. VIII. 1916 Réveil te 6 uur, en gaan werken aan de loopgrachten, soep te 12 uur, 's namiddags vrij, te 5 uur petatten en koffie, en 's avonds pinnekenstraat gaan dragen naar den Kleinen post op Beverdijk, dan gaan slapen.
13. VIII. 1916 opgeraakte 9 uur, te 12 uur soep, en van den heelen dag niets te doen; te 5 uur petatten, corvée de cour gebaan, afgelost te 9.30 en naar 'W. D. getrokken, en aanstonds gaan slapen. (W. D. = Walpew-Dam).
14. VIII. 1916 opgeraakte 9 uur, inspectie van 't kleergoed, soep te 12 uur, namiddag vrij, petatten te 5 uur, vrij tot 9 uur, en dus maar gaan voetballen. Aanbevolen jasje ontvangen van Jos. met 'n muggennet. om over den kop te trekken, wat hier best zal van pas komen, daar er hier bijzonder veel muggen zijn.
15. VIII. 1916 Réveil te 6 uur, en voormiddag naar 't bad te W. D., te 12 uur soep, namiddag vrij, te 5 uur petatten, naar den Sondikkring bij den aalmoesenier, en te 9 uur gaan slapen.
16. VIII. 1916 Réveil te 6 uur, wapens geknipt, inspectie, te 12 uur soep, namiddag inspectie door den luitenant, te 5 uur petatten, football, en te 9 uur gaan slapen.
17. VIII. 1916 Réveil te 6 uur, inleveren en uitbeelen van waschgoed, te 12 uur soep, namiddag uitbeeling van hemden,

- kousen, enz., petatten te 5 uur, vrij tot 8 uur, dan naar
 de eerste linie getrokken, en maar gauw gaan slapen.
18. VIII. 1916 Koffie te 5 uur, en gewerkt aan de loopgraften van
 6.30 tot 10.30, te 12 uur soep, weer gewerkt tot 5 uur,
 van een tent gemaakt daar er geen plaats meer was in
 de abris, en te 9 uur gaan slapen.
19. VIII. 1916 Réveil te 5 uur, en gewerkt van 6 tot 11 uur, soep te 12
 uur, en gewerkt tot 5 uur, wat gelezen, en te 10 uur gaan
 slapen. Jan schrijft me dat hij 't weer minder goed stelt.
20. VIII. 1916 Réveil te 5 uur, en aan den pinnen en staal gaan wer-
 ken, doch 't regende zoo hard dat we den heeler morgen
 moesten schuilen. Te 12 uur soep, en 's namiddags
 toch wat kunnen werken; te 5 uur petatten, nog
 wat gelezen, en gaan slapen.
21. VIII. 1916 Van 4 tot 9 uur op wacht in de loopgraft, gelezen
 en gaan slapen; 's middags weer voor 4 uur gestaan,
 nog wat gelezen, en te 10 uur naar W.D. getrokken
 en maar gauw gaan slapen.
22. VIII. 1916 Opgestaan te 9 uur, en wapen schoongemaakt, te
 12 uur soep, en gaan werken naar de nieuwe loop-
 graften tot 5 uur, petatten, gelezen en gaan slapen.
23. VIII. 1916 Opgestaan te 3 uur, gewerkt tot 12 uur, soep, vrij tot 5
 uur, petatten, gaan voetballen, en gaan slapen.

24. VIII. 1916 Reveil te 3 uur, gewerkt tot 12 uur, soep te 1.00, wat ge-
schreven, te 5 uur petatten, naar den Stutiekrijs, en te
9 uur gaan slapen.
25. VIII. 1916 opgestaan te 8 uur, koffie, naar 't bad te W.D., daarme
inleveren en uitdeelen van wasgoed, te 12 uur soep,
cornée de cour, te 5 uur petatten en te 7 uur naar de
voorspoeten, waar ik quetteur zou moeten staan tot
5 uur's morgens, doch ik ga op patroelje met den
chef en nog drie man, om het water te peilen; onze
passerelle is echter te kort om over de sloot te leggen,
en we zijn dus na 't peilen maattering gegaan, en
gaan slapen. Pakje ontvaangen van C. Batiquettes,
met konfituur, melk, cacao en boter. Jrs. van Rom-
pau schrijft me uit Holland dat hij afschewd is, en
dus niet moet opbreken als soldaat.
26. VIII. 1916 van 6 tot 8 uur als quetteur gestaan, gegeten, en
gaan slapen tot 's avonds 7.30. Te 8.30 moeten we
weer allen buiten, en ik trek de wacht op voor de
loopo-racht tot middernacht, en dan weer op pas-
trielje met den chef; op den kleinen post in 't water
geschap tot over ons kniën, en 'n 150 meter ver ge-
weest om 't water te peilen, dat tus'schen 0.60 en 1 m.
hoog staat; mijn broek te drogen gelegd en gaan slapen.

27. VII. 1916 Koffie te 7 uur, en geslapen tot 11 uur; dan weer als
gewoon geslaan, en aan 'n ring zitten werken. 's Avonds
van 9 tot 10 op wacht geslaan vóór den pinnendraad,
afgeloost, naar de eerste linie, gekatten, vires, gaan slapen.

28. VII. 1916 Koffie te 5 uur, nog wat geslapen, en den heelen morgen
gewerkt aan 'n paar Ringen. Te 12 uur soep, en 's na:
middags om water gegaan, in een schuit, een half
mortje ver, maar we bleven er wel 3 uur voor weg,
en dan waren we ten langen laatste nog de helft van
ons water kwijt! Katten, en te 6 uur koffie; nog
wat gelezen, en te 10 uur gaan slapen.

29. VII. 1916 Reëil te 6 uur, gaan werken tot 10.30, daarmede wat
geschreeven; te 12 uur soep, en den heelen namiddag
gelesen in "Ons hier" en "De Stem uit België". Te 5 uur
koffie, en vrij tot 9.30, dan afgeloost en naar W.D. in
Turk, vires en Solke ontvangen, en gaan slapen.
Maar we liggen nog geen vijf minuten neer, of we
hooren heel in de verte "garde à vous". Horen;
't komt dicht en dicht, en eindelijk is 't Kamp
zelf. Aanstonds alleman op, ons in tenne gezet,
met den nek op den rug en het gasmasker aan,
want dit is het keek, dat de Duitschers een aan:
val doen met Stikgas. we houden ons dus gered,

terwijl de Kommandant aan den telefoon zit, en een
delijk komen de officieren ons zeggen dat er gas
geworpen wordt te Seper, en dat we mogen gaan
slapen, doch ganzsch aangekleed, om op 't eerste
alerte van de wacht klaar te zijn.

30. VII. 1916 Réveil te 6 uur, naar 't bad, koffie, te 12 uur Soep,
en 's namiddags inspectie der wapens. Te 4 uur
petatten, en gaan voetballen tot 9 uur, dan gaan slapen.
31. VII. 1916 Réveil te 6 uur, en aanval-oefening van 8 tot 11 uur,
Soep, 's namiddags theorie, petatten te 4 uur, vrij tot
9 uur, en aan mijn Vrij Gewerk tot slapentijd.
1. IX. 1916 Réveil te 6 uur, van 8 tot 11 oefeningen, lijk gisteren,
te 12 uur Soep, 's namiddags theorie, petatten te 5 uur,
gefoetbald tegen de artillerie, en gewannen met 2-1,
te 9 uur gaan slapen.
2. IX. 1916 Réveil te 7 uur, te 10 uur inspectie van viroes en
tampon, te 12 uur Soep, wat geliese en geschreven,
te 5 uur petatten en koffie, en te 6 uur naar de
eerste linie gerooken; nog 'n pijp gerookt en
gaan slapen, doch die maalt moeten opstaan,
zoodat er alarm geblazen werd voor een gas-
aanval, ergens tone Dixmude, doch gelukkiglijk
niet tot hier doorgedrongen.

3. IX. 1916 Réveil te 4 uur, kaffie, en gaan werken aan de loopgrachten tot 12 uur, de soep gaan halen, en 's namiddags petatten geschild. Te 5 uur petatten en kaffie, zitten lezen in een abri tot 9 uur, en gaan slapen.
4. IX. 1916 Réveil te 5 uur, en van 6 tot 10 gewerkt aan de loopgrachten, te 12 uur soep, en weer gewerkt van 2 tot 4, petatten, wat gelsen, te 9 uur vires gehaald en weer gaan werken; moeten 2 uur lang staan wachten op de wagnettes, in 'n lecht hondenweer, allen nat tot op ons heud. Eindelijk rijen ze daar, we stuwten ze naar de voorposten, ze gauw gelost, en gaan slapen.
5. IX. 1916 Te 5 uur kaffie, en geslapen tot 11 uur, soep te 12 uur, en zitten lezen tot 5 uur, petatten, en weer gelsen tot 9 uur, na eerst de vires gehaald te hebben.
6. IX. 1916 Réveil te 6 uur, en gaan werken aan 'n gracht tot 10 uur, dan in een abri zitten lezen tot 12 uur, soep, en een kaartje van huis onvangen langs Holland. Der heer, namiddag aan 'n ting gewerkt, te 5 uur petatten, en dan gaan werken aan een parados die in gewallen was, tot 6.30, zak in orde gebracht, en te 9 uur verbouwen naar het kantonement, om vires en gaan slapen.
7. IX. 1916 Koffie te 7 uur, en alles schaongemaakt, want wa

waren bespreekt van onder tot boven; wapens gekuist,
te 12 uur soep, van 2 tot 4 inspectie van onze heelen
tommel, te 5 uur pekatten, dan naar den Studiering
tot 8 uur en gaan slapen.

8. IX. 1916 Te 5 uur opgestaan, naar't bad, en oefening tot 11 uur,
te 12 uur soep, pekatten gaan schillen, en wat theorie;
te 4.30 pekatten, naar't lof, voetballen, en gaan slapen.

9. IX. 1916 Réveil te 6 uur, op marsch van 8 uur tot 12.30, nog
een déploiement en tirailleur, en gaan eten; den
heelen namiddag vrij en magen uitgaan, doch ik blijf
zitten lezen en schrijven; te 3.30 op Corvée naar den
kolonel, pekatten, en gaan voetballen tegen de 68ste
en 69de Batterie der Artillerie, en gewonnen met 0-1.
nog 'n pint gaan drinken, eten en slapen.

10. IX. 1916 Réveil te 6 uur, den heelen morgen zwellen, te 12 uur
soep, om vitres, en we krijgen ieder $\frac{1}{2}$ brood +
 $\frac{1}{8}$ + 4 beschuiten + $\frac{1}{2}$ pond vet, omdat we voor
twee dagen reeds slechts $\frac{1}{4}$ brood per man hebben
opkregen. Daarna uitdeling van een Transvaal
vleesch, en we krijgen allen een koffiebekerij,
lijkt de Franschen er hebben. wat zwellen, te 4.30
pekatten, zak in orde gebracht, te 6 uur naar de voor-
posten, daar te 8 uur, en op wacht tot 's morgens 5.30.

11. IX. 1916 Na ben Koffie, geslapen tot 1.30, dan weer'n paar uur
op wacht gegaan, goed gegeten, en geslapen tot het
donker werd, en dan weer op wacht tot 5.30's morgens.
12. IX. 1916 Koffie, geslapen tot 12 uur, voor 2 uur op wacht
gegaan, gegeten, en geslapen tot 5 uur. Alles in orde
gebracht, te 9 uur naar de eerste linie vertrokken,
petatten en gaan slapen.
13. IX. 1916 Réveil te 6 uur, te 7 uur gaan werken, en meteen boot
naar R. geweest, en onderweg valt vercrampen in het
water! Te 2 uur terug, wat gelezen, en te 9 uur gaan
slapen, na om vires gegaan te zijn. (R. = Ramskapelle).
14. IX. 1916 Réveil te 6 uur, corole de cour, gelezen, te 12 uur soep,
weer gelezen tot 5 uur, petatten en Koffie, te 8 uur naar
ons kamp vertrokken, gegeten en gaan slapen.
15. IX. 1916 Te 9 uur inspectie van vires en kampvoetwerpen,
te 12 uur soep, football, te 5 uur petatten, naar de
Stuiverkring, gegeten en gaan slapen.
16. IX. 1916 Réveil te 6 uur, oefening van 8 tot 11 uur, te 12 uur
soep, 's namiddags theorie, te 5 uur petatten, wat
gaan footballen, en te 9 uur gaan slapen.
17. IX. 1916 Opgestaan te 7 uur, Koffie en naar de mist te 10 uur;
een wandeling, te 12 uur soep en appel, naar't lof
te 3 uur, petatten, een sigaar gaan rooken, bij de

aalmsenerier, en te 9 uur gaan slapen. - Juist kwamen
er legerorders bij den aalmsenerier aan, en ik vernam
alrus dat de Congé's weer open zijn, doch slecht! 18
man per bataljon. We zullen maar hopen dat ze dit
getal gauw veroudbelen, en dat ik ook eens mag
naar Engeland gaan. - We hebben een nieuw majoor,
majoor Fastie, in't schijnt dat hij nogal voor het
sport is, zoodat we hopen's namiddags geregeld
te mogen voetballen, in plaats van oefening te doen!

18. IX. 1916 Echt hondenweer, wat geschreven, te 10 uur het wafel-
goed afgehaald, en karboeren Gould tot 12 uur, soep,
nass in orde gebracht, te 5 uur pekatten, nog 'n paar
pijpen gerookt, vertrokken naar de eerste linie, een
abri gezocht, gegeten en gaan slapen.

19. IX. 1916 Absail te 5 uur, en gaan werken naar de bagans;
er was echter geen gereedschap genoeg, zoodat we
mochten terugkeeren, op 'n 20 man na. De wie de
carr gebaan, en dan in onze abri gaan haarsjellen.
Te 12 uur soep, jellies tot 5 uur, pekatten, en ritten
simpes met volle o'kerts; te 9 uur gaan slapen,
na vivres gehaald te hebben.

20. IX. 1916 Absail te 6 uur, en gaan werken van 7 tot 11 uur,
steenen knisken, te 12 uur soep, 's namiddags vrij

en een goede paos geslapen, te 5 uur wakker, geloken tot
9 uur, om vires en gaan slapen.

21. IX. 1916 op wacht gertaan van 1 tot 3 en 9 tot 11 uur, te 12 uur
soep, 's namiddags geschreven, van 5 tot 7 op wacht,
wakker, te 8.30 om vires en gaan slapen.

22. IX. 1916 Réveil te 6 uur, corvée de cour, gegeten, geloken, en te
12 uur soep; 's namiddags de abris schoongemaakt,
te 4 uur wakker, zak in orde gebracht, vertrokken
naar Boitschauche, om vires, gegeten en gaan slapen.

23. IX. 1916 Réveil te 6 uur, al de barakken schoongemaakt,
te 12 uur soep, en dan vertrokken naar de Panne,
in groote rust, aankomst te 4 uur. Om wakker,
geloken, en te 6 uur gaan slapen na eerst nog met de
rakte een pinje te hebben gepakt.

25. IX. 1916 Nu we in groote rust zijn, ga ik geen gerepeld dag:
boek houden, tenzij er wat bijzonders voorvalle.
We hebben het hier heel goed, en kunnen dikwijls
gaan voetballen; 't eenige wat hier ontbreekt is
een zware geldbengel, want alles is hier even
duur; maar à la guerre comme à la guerre, en
we zullen het maar nemen zoals het komt!

26. IX. 1916 Briefje ontvangen van Jan, meldend dat hij nu
te Driepe in den dépôt is, en binnen in paar

weken terug naar 's front hoofs te komen. Maandag
 hebben we gespeeld tegen $\frac{1}{IV}$, en gewonnen met 3-0;
 dinsdag tegen $\frac{2}{II}$, voor 4 fleschen wijn, en gewon-
 nen met 4-0; woensdag tegen de Cyclisten der genie
 (waarvan Urbain Wouters, van hier, kapitein is)
 en gewonnen met 3-0; nu vandaag rusten wij uit,
 morgen de revanche-match tegen de Cyclisten, en
 maandag e. k. tegen de artillerie, nadat wij onze
 handen (of beter gezegd: onze voeten!) nogal vol
 hebben. Vanavond feestvergadering van den Kruidekring.

20. IV. 1916 Op de feestvergadering waren aanwezig meesters
 Belpaire en Quirkers; de voordracht van Dr. Van
 den Bosch over J. Jorgensen was zeer goed; hij sprak
 voornamelijk over Jorgensen's laatste boek "Klokke
 Roeland", dat ik ook gelezen heb.

1. V. 1916 Vannmiddag heeft de luitenant op de wacht ons
 vergast op kaffee; hij liet er voor 24 frank
 halen voor ons peloton, en we kregen elk 6 stuks,
 wat natuurlijk zeer welkom was; hij heeft ook
 een aantal fluiten mitgedeeld, om muziek te
 maken als wij op marsch gaan. Ik ben Dante's
 "Hei" aan't lezen.

12. V. 1916 Gm. Janssens heeft zich aangegaven om naar

Puslent te gaan, daar men om volenkairs gevraagd
had in de compagnie.

16. X. 1916 We hebben hier weer die football-matches gespeeld
en gewonnen, tegen 4/I met 1-1, tegen 2/II, voor
15 frank, met 4-1, en gisteren tegen de hanziers
met 7-0, zoodat we de eer van onze Club steeds
hoog houden!

19. X. 1916 opgestaan te 8 uur, wapens schoongemaakt, soep te
12 uur, te 5 uur rassemblement, en vertrokken naar
de voorposten; te 6.30 aangekomen te R.A., op
wachst gestaan tot 's morgens 2 uur, en dan voor de
poort gaan staan, tot over de schans in't water,
en zoo komt dat ik niet meer gaan kon, als we
te 6 uur mochten gaan slapen. Gelukkig was
het gewis beter, met wat te trappelen op de passivelle

20. X. 1916 Geslapen tot 2 uur, op wacht tot 4 uur, gelyken,
en naar de kleine poort getrokken; op wacht gestaan
voor de poort tot middernacht, en't wist al dat het
vraakt. Dan afgelost, en als gewettig gestaan in
de poort zelf, tot 6 uur 's morgens, met vaster ver-
volgen van de kan. (R.A. = Rijkenshoek - avancé).

21. X. 1916 Geslapen tot 4 uur, en een bombardement gehad op
R., in de onzen trokken op de V. dat de stukken in
(R. = Rijkenshoek, V. = De Violette (hoofde)).

be lichte vlogen. Te 6 uur weer op wacht, tegen den
ginnakensoord, op 60 meter van de Duitschers;
afgeloos te 7 uur en naar de eerste linie getrokken,
om petatten en vires, en gaan slapen.

22. X. 1916 Opgestaan te 8 uur, en gillen tot 12 uur, soep, en zitten
schrijven tot 4 uur, petatten, gillen, om vires,
en op wacht, alle 4 uur voor 2 uur.

23. X. 1916 Soep te 12 uur, wat geslapen, te 4 uur petatten, op
wacht tot 6 uur, rak in orde gebracht, afgeloos en
naar W. vertrokken, om vires, en gaan slapen.

24. X. 1916 Opgestaan te 7 uur, koffie, en naar den aalmoezenier,
daar is voor eenige dagen zijn ordonantie verwant,
die met verlof naar huis is gegaan. Zijn bed
opgemaakt, kamer uitgelveegd, en gillen tot 12 uur,
soep, stoof aangemaakt, gillen tot 4 uur, petatten,
viresen gepakt, en naar de kantonnement gaan
eten en slapen.

25. X. 1916 Zelfde dagorde als gisteren.

26. X. 1916 Idem + fiets gepakt.

27. X. 1916 Idem, maar te 4 uur naar de looppoort gegaan,
doch in plaats van bij de Kompanie te blijven, in
eerste linie, mee naar voren op den hulppost gaan
liggen. Rak afgesmeten, en terug naar de eerste

28. X. 1916 Lijn om eten voor dokter en aalmoesnier; gaan slapen.
Opgestaan te 6 uur, om water voor den aalmoesnier,
naar de mis, Schoenen gepoetst, gelezen; 's middags
eten gehaald en den heeler namiddag vrij. Bombardement
op W. N. - 's middags ga ik eten halen voor dokter
en aalmoesnier, 's avonds gaat beortonnance van
den dokter, noodak we bijna niets te doen hebben.

29. X. 1916 Zelfde dagorde als gisteren. (W. N. = wolvenest (hoes))

30. X. 1916 Zelfde dagorde als gisteren.

31. X. 1916 Opgestaan te 6 uur, om water, naar de mis, gezeten en
gelesen. De aalmoesnier gaat bij den majoor eten
noodak ik maar eten voor den dokter alleen moet halen.
's namiddags alles in orde gebracht, zak naar den
majoor gedragen, en vertrokken naar W. - Kamer in
orde gebracht, gaan eten en gaan slapen (W. = Wulpen).

1. XI. 1916 Reviel te 6.30, en naar de kerk, daar 's Allerheiligen is.
gezet, alles in orde gebracht bij den aalmoesnier,
te 12 uur soep, gelezen, te 4 uur petatten, Schoenen
gepoetst en te 9 uur gaan slapen.

2. XI. 1916 Reviel te 4 uur, en gaan werken, doch 't was zoo'n
leek weer dat we mochten weerkomen; te 12 uur
soep, gelezen, te 4 uur petatten, naar den Studie-
kring, en te 9 uur gaan slapen.

3. XI. 1916 Réveil te 4 uur, en gaan werken naar 't Koolhof, te 12 uur Soep, weer gewerkt tot 4 uur, entree naar W., om pekatten en vires, wat gelken, naar de Studiekring, en te 9 uur gaan slapen.
4. XI. 1916 Réveil te 8 uur, op corrie, en alles schoongemaakt; te 12 uur Soep, gelken tot 4 uur, pekatten, en naar de voorposten verbrosken; op W. N. A. gaan liggen, en alle 4 uur 2 uur op wacht, erg hand (^{W. N. A. - avond})
5. XI. 1916 's middags een goed uurken glasmaakt, en omey koffie opgewarmt, te 6 uur pekatten, een volle gamelle ge: haalt en twee rantsoenen vleesch, waarvan ik er een bewaar tot morgen.
6. XI. 1916 nog altijd op wacht, alle 4 uur voor 2 uur 's middags pekatten en vleesch opgewarmd en smakelijk gezeten, 's namiddags 'n graf of vijf geïrranpeerd, te 6.30 afgelost, en naar de eerste linie gaan slapen, na eerst pekatten en vires gehaald te hebben.
7. XI. 1916 Den heelen nacht geslapen, en 's morgens vrij tot 12 uur, Soep, 's namiddags gewerkt aan de loopgraft, te 4 uur pekatten, gelken, te 7 uur vires en gaan slapen.
8. XI. 1916 Réveil te 6 uur, gewerkt in de linie tot 12 uur, Soep, vrij tot 4 uur, pekatten, rak in orde gebracht, te 6.30 terug naar W., om vires en gaan slapen.

de oefening te moeten gaan. Te 12 uur soep, nog wat op wacht staan, te 4 uur tijt, wat gaan voetballen, en te 8.30 uur gaan slapen.

27. II. 1917. Te 6 uur koffie, oefening van 8 tot 11.30 uur. Soep, weer oefening, en met gewollen voet thuisgekomen. Te 4 uur boonen, wat zitten lezen, en gaan slapen.

28. III. 1917. naar den dokter, vrijgesteld van dienst, en broden halen dag maar zitten lezen. Te 12 uur Soep, te 4 uur boonen, en weer maar $1/3$ brood gekregen, zoodat het weer "in niemans" is. nog wat geschreven, en gaan slapen.

29. III. 1917. zelfde dienst als gisteren.

30. III. 1917. Idem.

31. III. 1917. Idem.

1. IV. 1917. Te 6.30 uur mijn Paschen gehouden, daarna Koffie, wat geschreven en gelezen, te 12 uur Soep, Kaartspel, te 4 uur zwarte boonen met pekatten, nog wat gekaart, en te 9 uur gaan slapen.

2. IV. 1917. opgeroepen te 5 uur, koffie, en dan manuevers gaan doe, met het Regiment naar De Laine in de Duinen. Veel afgezien van de Kou, scherpe wind. Te 3 uur terug, gegeten, wat gespeeld, te 6 uur pekatten en boonen, nog wat gelezen, en gaan slapen.

3. IV. 1917. opgeroepen te 6.30 uur, Slecht weer, en dus geen oefening.

9. XI. 1916 opgegaan te 8 uur, en den heelen dag vrij, dus maar zitten
leren tot 12 uur, soep, petatten geschild, te 4 uur petatten,
't doosje ingetrokken, om in pinc te drinken, en gaan slapen.
10. XI. 1916 Réveil te 6 uur, wapens en kleeren gekuifsch, te 10 uur
inspectie, te 12 uur soep, gelesent tot 4 uur, petatten,
naar de Engelsche les en den Vindiekroep, en gaan slapen.
11. XI. 1916 Réveil te 4 uur, en gaan werken in eerste linie, te 12
uur soep, voorbewerkt tot 4 uur, soep, en dan terug;
petatten, nog wat gekaars, en gaan slapen.
12. XI. 1916 Réveil te 6 uur, en voo midday vrij, te 12 uur soep, wat
gelsen, te 4 uur petatten, zak in orde gebracht, ver-
trokken naar de redeunte, en te 8 uur gaan slapen.
13. XI. 1916 Réveil te 5 uur, en van 6 uur tot 11.30 gwerkt in eerste
linie, soep, gwerkt van 2 tot 4 uur, (abris gemaakt),
om petatten en vires, nog wat gekaars en gaan slapen.
14. XI. 1916 Réveil te 5 uur, en weer gwerkt als gisteren, ditmaal
gaan niet snijden.
15. XI. 1916 Réveil te 5 uur, en zelfde dagorde als gisteren.
16. XI. 1916 Réveil te 6 uur, en op corvée de Cour, heel de redeunte door,
te 12 uur soep, 's namiddags vrij, te 4 uur petatten, te 5
uur afgelost en terug naar W., om vires, nog wat
gekaars, en gaan slapen.
17. XI. 1916 Réveil te 7 uur, wapens schoonpemaakt, te 10 uur

tot 4 uur. Boonen, daarna weer gaan biljard spelen,
en te 9 uur gaan slapen.

21. II. 1917. Opgestaan te 7 uur, koffie, Kantonnement Schoonemaakt
en ook in orde gebracht. Te 10 uur vertrokken naar
Bruls Kamp, Soep, en dan voort naar Ghysvalde, waar
we afgehaald worden door ons muziek. Boonen, wat
gelenen, en te 8 uur ligt allen aan onder de dekens, erg moe.

22. II. 1917. Opgestaan te 6 uur, oefening van 8 tot 11.30, Soep, en
weer oefening van 2 tot 4, en kom al treksportend thuis
daar mijn vaeten verduiveld reedsaen. Te 4 uur rijst,
en slechts $\frac{1}{3}$ brood, noodat we ons wel wat moeten
inriemen! Gelenen en geschreven, en te 9 uur gaan slapen.

23. II. 1917. zelfde dienst als gisteren; veel pijn aan mijn voet.

24. II. 1917. Vandag bij den dokter en word vrijgesteld van dienst;
dus maar wat geknabbel, te 12 uur soep, namiddag
nietten lezen; te 4 uur boonen, lekker bij de kachel blijven
zitten, en te 8 uur gaan slapen.

25. II. 1917. Opgestaan te 8 uur, koffie, en naar de kerk; namiddag
gelenen en geschreven, te 4 uur boonen, daarna op wandel
met een tiental andere hierenaars, en te 9 uur gaan slapen.

26. II. 1917. Te 6 uur koffie, en word aangevraagd om de wacht op te
trekken in't kamp, in plaats van een zieke, wat me
veel geschaeft daer, daar zulks veel beter is dan naar

inspectie, te 12 uur soep, namiddag vrij, te 4 uur petatten,
een wandeling gedaan en gaan slapen.

18. XI. 1916 Reviel te 4 uur, en in eerste linie gaan werken aan den
parados, te 12 uur soep, te 1 uur terug naar 't kamp
gevoorken daar het te slecht weer was; te 4 uur
petatten, Engelsche les, Studiekring, en gaan slapen.

19. XI. 1916 Den heelen dag vrij, daar het weer te slecht is om te
gaan werken, te 12 uur soep, kaartspel, te 4 uur
petatten, wat lezen en te 9 uur gaan slapen.

20. XI. 1916 Reviel te 7 uur, voormiddag vrij, te 12 uur soep, 's na-
middags wat moeten knischen, te 4 uur petatten, te 5
uur verbouwen naar de voorposten, aenstonds op wacht
voor 2 uur, dan 4 uur gewerkt, weer 2 uur wacht,
4 uur gewerkt, en dan gaan slapen voor 5 uur.

21. XI. 1916 Weer voor 2 uur op wacht, en den heelen dag gewerkt;
te 6 uur petatten, en weer op wacht; 's nachts in paar
uren mogen slapen, weer op wacht, en voort! wakker
in de abris meestal zitten.

22. XI. 1916 Twee uur geslapen, en dan weer den heelen dag gewerkt,
met in paar uren rust tusschenin, te 6 uur afsluit
naar de eerste linie gevoorken, om petatten en vries,
en gaan slapen.

23. XI. 1916 Opgeraant te 9 uur, en met 4 man naar W. om kolon

te Steenkerke moeten; bus bakelijk onze zakken klaar:
gemaakt, te 11.30 soep, en te 1 uur ons vleesch voor 4
uur (dat maghier was/, en dan naar Steenkerke, waar
we onze petatten krijgen. nog wat gebreken en geschreven,
en te 9 uur gaan slapen.

15. II - 1917. opgestaan te 7 uur, en uitdeeling van kleeberen en
ontergoet voor de 'afgebranden'. Te 12 uur soep,
en ik krijg een nieuwe kapoot en veldflesch. Te 4 uur
petatten, wat gefootballe, gegeten, en gaan slapen.

16. II - 1917. opgestaan te 6 uur, koffie, oefening van 8 tot 10.30,
soep, te 4 uur petatten, een pintje gaan drinken, en te
9 uur gaan slapen.

17. II - 1917. Zelfde dienst als gisteren.

18. II - 1917. opgestaan te 7 uur, koffie naar de kerk, op wandel,
en om soep. Namiddag gaan footballen, te 4 uur petat-
ten, een partij biljard gespeeld, te 8 uur gaan slapen.

19. II - 1917. opgestaan te 7 uur, koffie, en uitdeeling van schoeisel.
Ik krijg 2 paar mooie Engelsche Schoenen. Te 12 uur
soep, namiddag gaan footballen, te 4 uur bonen, -
er zijn geen petatten meer, - baarna wat gebreken en
geschreven, en te 9 uur gaan slapen.

20. II - 1917. opgestaan te 7 uur, koffie, oefening tot 10.30 uur,
football; te 12 uur soep, theorie, en gaan footballen

te losen tot 5 uur 's avonds; dan terug naar de eerste
linie, om vires, gegeten, en gaan slapen (W. = Wulpen).
24. XI. 1916 opgeraakte 7 uur, en ben heel morgen zitten leren.
Te 12 uur soep, en dan gaan werken aan den parapet
tot 4 uur, petatten, zak in orde gebracht, en te 6 uur
verbrokkes naar W.; om vires, en gaan slapen.

25. XI. 1916 opgeraakte 8 uur, wapens en kleergoed schoongemaakt
en inspectie door den serjant; te 12 uur soep, 's na-
middags gaan wandelen; te 4 uur petatten, kaart:
afspeelt en te 6 uur gaan slapen.

26. XI. 1916 opgeraakte 7 uur, inspectie van bache, schup,
karboeren, vires de Reserve, pansement en gas-
masker; te 12 uur soep, 's namiddags per auto
naar den Engelschen Sektor, en football-match
tegen de Engelsche ploeg; uitslag: 3-3; per auto
teruggebracht, om petatten, glwarspeken, naar den
Studiering en gaan slapen.

27. XI. 1916 opgeraakte 7 uur, wat theorie gedaan, en onze
Kompanie werd gefeliciteerd voor haar goed werk
op de voorposten, en op de orders geciteerd; te 12
uur soep, petatten gaan schillen, daarna match
tegen de Cyclisten en gewonnen met 2-6; de Kapitein
was komen zien, met een luitenant en twee adjudanten.

dan terug naar Buiskamp, daar om petatten, te breeken
afweers, een pint gaan drinken en gaan slapen.

4. III - 1917. opgestaan te 6 uur, en naar de kerk geweest; koffie, daarna
football-match, te 12 uur soep, namiddag op wandel,
en paar pinten gedronken, en te 8.30 gaan slapen.

5. III - 1917. opgestaan te 7 uur, koffie, theorie van 8.30 tot 10 uur,
een uur oefening, te 12 uur soep, en namiddag weer
theorie van 2 tot 4. Petatten, gaan lezen en schrijven in
de leerzaal, en te 8 uur gaan slapen.

6. III - 1917. Zelfde dienst als gisteren.

7. III - 1917. Idem.

8. III - 1917. Idem.

9. III - 1917. Idem.

10. III - 1917. Idem.

11. III - 1917. opgestaan te 7 uur, koffie, naar de kerk, en daarna wau
is gaan footballen, doch is vernemen dat ons kantonne-
ment afgebrand is met al wat erin was van de twee
pelotons. Soep, 's namiddags gaan lezen, te 4 uur pe-
tatten, op mijn pintjes tot 8 uur, en dan gaan slapen.

12. III - 1917. zelfde dienst als ~~gisteren~~ eergisteren.

13. III - 1917. Idem.

14. III - 1917. opgestaan te 7 uur, koffie, theorie tot 10 uur. Dan komen
ze ons zeggen dat we 's namiddags naar de kompanie

en wenschte ons geluk. Daarna omgekatten, en nitten
kaarten tot 9 uur.

28-XI-1916

Den heeler massage vrij, en bis niet al te vroeg opge-
staan; te 12 uur soep, en 's namiddags exercitie voor
de Laureurs van de Kompanie, vier man in't geheel,
en ik ben er meermal bij! Te 3 uur terug, en ik vraag
het rapporte van den Kapitein, die me intoch belooft
me binnen 'n dag of tien met verlof te laten gaan;
te 4 uur gekatten, gelezen tot 9 uur en gaan slapen.

29-XI-1916

opgestaan te 7 uur, wat theorie gehad, te 12 uur
soep, om vires, rak in orde gebracht, te 4 uur
gekatten, en dan vertrokken naar den Spoorweg, nog
wat nitten, praten en gaan slapen.

30-XI-1916

opgestaan te 4 uur, koffie, en gaan werken naar den
voortpost te R.A.; te 10 uur terug naar de eerste
linie, één voor één; 'n 400 meter over de passerelle
ontmoet ik eenluitenant, en hij is me nog geen
100 meter voorbij of hij krijgt een kogel door de
hand en de twee billen. Begeen die nog achter
mij waren moesten op den voortpost blijven tot het
donker werd. Te 4 uur gekatten, wat nitten, schrijven,
en te 9 uur gaan slapen, na eerst vires geheald
te hebben. (R.A. = Rijkenshoek-avancé).

naag was gelezen, en gaan slapen.

21. II. 1917. Zelfde dienst als gisteren.

22. II. 1917. Idem.

23. II. 1917. Idem.

24. II. 1917. Opgestaan te 6 uur, koffie, kantonnement beschaan-
maakt, zakken naar de kanten gebracht, en te 8 uur
naar Kleinherke getraapt. Soep, vertrokken met de
fusiliers naar Bulskamp. Daar alles in orde gebracht,
wat geschreeu, om petatten, een pint gaan drinken, en
te 8 uur gaan slapen.

25. II. 1917. Zondagsdienst, dus niets te verrichten.

26. II. 1917. Opgestaan te 7.30 uur, koffie, theorie tot 10 uur, een uur
oefening en te 12 uur Soep. Weer theorie van 2 tot 4, en
daarna gaan schrijven en lezen in de leeszaal.

27. II. 1917. Zelfde dienst als gisteren.

28. II. 1917. Idem.

1. III. 1917. Idem.

2. III. 1917. Opgestaan te 6 uur, zak klaar gemaakt, en te 8 uur ver-
trappen naar de kante. Daar een uur rust, om Soep,
en van 2 tot 4 uur oefening in de duinen met onze
stukken. Petatten, wat gelezen, en gaan slapen.

3. III. 1917. Opgestaan te 7 uur, van 8 tot 10 oefening in de duinen.
Soep, en te 12 uur kir, om onze stukken te proceeren.

1. XII - 1916 opgestaan te 8 uur, en wat zitten lezen; te 11 uur soep, en dan gaan werken naar de voorposten ^{van} ~~te~~ W. tot 4 uur; pekatten, nog wat geschreven, om vires, gaan slapen.
2. XII - 1916 opgestaan te 7 uur, en gaan werken naar de voorposten (Roode-sterkte) te R. S. tot 4 uur; om pekatten, zitten kaarten bij een lekker vuurtje tot 9 uur, om vires en gaan slapen.
3. XII - 1916 opgestaan te 6 uur, en na den koffie gaan werken aan den spoorweg tot 11 uur, om soep, en dan den heelen namiddag groote keisch in de looppaarden; te 4 uur pekatten, rak in orde gebracht, en te 6 uur verborgen naar W., daar om vires, nog wat gepeten en dan gaan slapen. (W. = wulpen)
4. XII - 1916 opgestaan te 7 uur, koffie, bexens en bächen klaar. gemaakt, en daarin corvée de cour. Te 12 uur soep, rassemblement, en naar Bulokamp getrokken. Daar gekantonneerd in een schuur; om pekatten, vires en bexens, en te 8.30 gaan slapen.
5. XII - 1916 opgestaan te 4 uur, koffie, en dan per tram naar de Panne om in de bruinte gaan werken. Daar ik zonder brood zit, ga ik bij een boer in half zwart brood kopen; 's middags soep en te 3 uur terug per tram. om pekatten en vires, nog wat geschreven, en gaan slapen.

16. I. 1917. Te 8 uur koffie, nog een mooi boekje gelezen, te 12 uur soep, te 2.30 uur afgelost, en gaan voetballen. Te 5 uur petatten, een pint gaan drinken, en te 8 uur gaan slapen.
17. II. 1917. Te 7 uur opgestaan, Koffie, te 8 uur gaan werken aan de loopgrachten in de Duinen, en werd daar aangeknipt als fusilier - mitrailleur. Te 11 uur terug, te 12 uur soep, 's namiddags oefening voor de Coureurs van de compagnie; ik ' Bros. echter, en ga voetballen tot 4 uur; petatten, daarna een pot bier gaan drinken met P. Morkelmans, Alf. van Beirs en Fr. Quisenbert; te 8 uur gaan slapen.
18. II. 1917. opgestaan te 7 uur, Koffie, te 10 uur naar de mis, en gaan voetballen; te 12 uur soep, daarna naar de match gaan Kijken tusschen 19° en 13°, en dan tegen 't 15° gespeeld en se geklopt. Te 5 uur petatten, zitten lezen tot 10 uur en gaan slapen.
19. II. 1917. opgestaan te 7 uur, Koffie, te 8 uur naar de Duinen om er de ' vague d'assaut, te leeren. Te 12 uur soep, na: middag gaan voetballen, te 4 uur petatten, 's avonds naar de cinema, en gaan slapen.
20. II. 1917. opgestaan te 7 uur, en van 8.30 tot 11 uur theorie voor de fusiliers - mitrailleurs. Te 12 uur soep, en van 2 tot 4 uur theorie. Daarna petatten, football tot 6 uur,

6. XV. 1916. opgestaan te 8 uur, Koffie, wapens schoongemaakt, en te 10 uur inspectie. Te 12 uur soep, en daarna corvée de vrees. 3 namiddags mogen rusten, te 4 uur petatten; nog wat gescaart en te 9 uur gaan slapen.
7. XVI. 1916. opgestaan te 6 uur, Koffie, rassemblement en een marsch gedaan met het bataljon tot 11.30 uur. Soep, daarna exercitie voor de coureurs van de Kompanie tot 3 uur; nog wat gaan voetballen, om petatten, gelieren tot 9 uur en gaan slapen.
8. XVII. 1916. opgestaan te 8 uur, Koffie, schoonmaak, en inspectie van het kampement. Te 12 uur soep, na-middag vrijaf, en nitten lezen. Te 4 uur soep, en pint gaan drinken en te 9 uur gaan slapen.
9. XVIII. 1916. opgestaan te 4 uur, op korvée met de Koffie, gegeten, rassemblement om per tram naar de Panne te gaan werken; doch als we leet op den tram nitten mogen we terug om het kamp te gaan kuischen. Te 12 uur soep, namiddag nitten lezen en schrijven. Te 4 uur petatten, gelieren tot 8 uur en gaan slapen.
10. XIX. 1916. opgestaan te 5 uur, om Koffie, goed gegeten, zak klaar gemaakt en te 8 uur vertrokken naar Bodayones. Daar dadelijk de Kustwacht opgetrokken, zonder zelfs eerst naar onze barakken te gaan;

11. II. 1917. Opgestaan te 7 uur, en zelfde dienst als zusteren, ... zonder een pakje te ontvangen, natuurlijk!
12. II. 1917. Opgestaan te 7 uur, Koffie, gelezen en geschreven, te 12 uur Soep, en dan gaan werken in de looppriichten. Daarna zak klaargemaakt, te 4 uur petatten, en te 6 uur afgelost. Verbrokken naar Auckapelle, en gauw onder de dekens gekropen, want was erg mae.
13. II. 1917. Opgestaan te 6 uur, Koffie, en alles in orde gebracht om te verbrokken. Te 7 uur naar den bakker, en den "exempte de Sac.", dus mijn zak naar de kar gedragen, en dan naar de Panne verbrokken; daar aangekomen te 11 uur, lagement in orde gebracht, en on Soep. Dan wat gelezen en geschreven, te 4 uur petatten, een pint gaan drinken, en te 8 uur gaan slapen.
14. II. 1917. Opgestaan te 6.30, Koffie, en van 8 tot 11 uur oefening op de plage. Te 12 uur Soep, voetbal tot 2 uur, en dan escrime à la baïonnette tot 3.30 uur. Te 4 uur petatten, gelezen tot 9 uur, en gaan slapen.
15. II. 1917. Opgestaan te 7 uur, Koffie, geweer gekuifcht, en te 10 uur inspectie. Te 12 uur Soep, zak klaargemaakt, en te 2 uur de wacht opgebrokken; is ga op den post te wijk zitten in 't hotel Teirlinck, en lees er een prachtig boek "Gestilde Passie".

gestaan van 7 tot 9 uur, wat gegeten, geslapen tot
3 uur, dan weer op wacht tot 5 uur, gegeten, en nog
een uur bij gaan slapen.

11. XI. 1916. Opgerstaant te 6 uur, en van 8 tot 12 zitten lezen en
kavotten. Dan om soek, zak klaargemaakt, te 2
uur afgehoest en naar ons kamp getrokken in de
barakken te Bray. Diner. Daar wat uitgeerst,
pekatten, nog wat gegeten, en gaan slapen.

12. XI. 1916. Opgerstaant te 5.30 uur, gegeten, en gewerkt tot 11 uur:
vervoer van hout, voor de genie, om barakken mee te
maken. Te 12 uur Soep, te 2 uur weer aan 't werk,
doek een Kameraad komt me van 't werk halen
met een briefje van den Dokter: "Abras exempt de
travail"; gaan voetballen, te 5 uur pekatten, wat
gelesen, en te 9 uur gaan slapen.

13. XI. 1916. Opgerstaant te 6.30 uur, Koffie, zak klaargemaakt,
en exercitie op de plage tot 11 uur; te 12 uur Soep,
en 's namiddags "Spel en Sport" voor de heele kompanie;
gaan voetballen, te 4 uur pekatten, wandeling naar
't dorp, en te 9 uur gaan slapen.

14. XI. 1916. Opgerstaant te 6 uur, Koffie, en Rassemblement om
te gaan exercereen; mochten echter terugkomen
omdat het zoo'n slecht weder was, en dus alles

gaene, en ga in 't dorp om een lekkeren verkenstap, dien
ik zelf bak, en wat me nogal smaakt! Daarna pe-
katten ofjase, te 4 uur pekatten, en te 7 uur gaan slapen.

5. II. 1917. Opgestaant te 8 uur, koffie, en zelfde dienst als gisteren;
te 6 uur komen de mannen weer uit de loopgrachten;
gegeten, en gaan slapen.

6. II. 1917. Zelfde dienst als gisteren.

7. II. 1917. Idem.

8. II. 1917. Idem.

9. II. 1917. Opgestaant te 8 uur, koffie, naar den dokter, zijn schoenen
gepoetst, kamer in orde gebracht, en zijn koffers klaar-
gemaakt. Te 12 uur soep, ook klaargemaakt, en wat
gelesen. Te 4 uur pekatten, daarna verbrokken naar
den Post de Sleuro, en deken en eten gehaald bij den
majoor. Te 10 uur gaan slapen.

10. II. 1917. Opgestaant te 7 uur, schoenen gepoetst, en om het eten
opgaan nu de mis. Den heelen morgen geschreven, te 12
uur soep, namiddag vrij, en dus maar gelesen. Te 7 uur
komt verzamelen tene uit verlof, en brengt me een
pakje mee van Margaret: dessert, cake en boter.
Een glaasje whisky gedronken, om eten voor den dokter
zelf gegeten, met een goede brok kaas erbij, en te
10 uur gaan slapen.

moeten schoonmaken. Te 12 uur Soep, 's namiddags
gaan voetballen tegen de gradé's onzer kompanie, en
gewonnen met 6-1. Te 4 uur petatten, nog wat gelezen
en gaan slapen.

15. XII. 1916. Opgestaan te 6 uur, koffie, en naar de Panne ge-
trokken naar 't bad. Te 11 uur teruggekomen en te
12 uur Soep. Te 2 uur Rassemblement, om de wacht
op te trekken aan de kust. Geslaan van 5 tot 7,
gegeten, of slaan van 11 tot 1, bij de stoof nitten lezen,
te 5 uur weer opgetrokken, en daarna goed onbeten.

16. XII. 1916. Dan wat nitten lezen en kaarten bij de Kachel, te
12 uur Soep, zak klaargemaakt, te 3 uur afgelost
en terug naar 't kamp. Te 4 uur petatten, wat
geschreven, te 8 uur nog wat gegeten, en gaan slapen.

17. XII. 1916. Opgestaan te 6 uur, en te 7 uur naar de Kerk. Dan
gegeten, en me in tenue afzet om te gaan voetballen
tegen de Equipe van de Lansiers; uitzlag 0-0,
wat zeer prachtig was. Een stamp gekregen op
buis en borst, dat ik bleef liggen, doch 't was
nagelukkig over. Te 1 uur terug, een boterham
gegeten en gaan slapen, daar ik ongesteld was. Te
5 uur petatten, bij de stoof nitten praten, te 8 uur nog
wat gegeten en gaan slapen.

moeder en dochter vermoord gevonden. Ik den vandaag
Kamerwachter, en moet dus aan't schoonmaken. Te
12 uur Soep, te 2 uur inspectie der wapens. Te 4 uur
bevoren petatten, wat gelzen en afschreven, en te
9 uur gaan slapen.

1. II. 1917. opgestaan te 8 uur, koffie, inspectie van het kampe-
ment en de vires. de. Reserve, te 12 uur Soep, en na-
middag gaan footballen. Te 4 uur petatten, wat ge-
lsen en afschreven, en te 8 uur onder de dekens gekropen.

2. II. 1917. opgestaan te 8 uur, koffie, en te 10 uur weer al in-
spectie der wapens, en theorie. Te 12 uur Soep, daarna
gaan footballen, om ons wat te verwarmen; te 4 uur
petatten, te 9 uur gaan slapen.

3. II. 1917. opgestaan te 8 uur, en den heelen morgen vrij om onze
carkouchen te poetsen. Te 12 uur Soep, en zak in orde
gebracht, daar we verfort moeten gaan dragen aan
de karriërs te Perwijs. Ik moet echter weer orbon-
nans gaan spelen bij den dokter, en blijf dus hier. Te
4 uur petatten, bij't vuur gezeten met nog 'n paar
"exemptis de service", en te 9 uur gaan slapen.

4. II. 1917. opgestaan te 9 uur, den dokter gaan opkloppen, zijn
schoenen gepoetst en kamer in orde gebracht, en terug
naar de barakken, te 12 uur Soep, doch ik neem er

18. XII. 1916. opgestaan te 7 uur, koffie, glazeer schoongemaakt, en inspectie te 10 uur; nitbeeling van allerlei rommel, en te 12 uur soep. Te 1 uur 's klement, en Schiet- oefeningen gaan doen. Te 4 uur gekatten, daarna zitten, schrijven, en te 9 uur gaan slapen.
19. XII. 1916. opgestaan te 6 uur, koffie, en kamervacht gedaan terwijl de anderen gingen werken. Kaas aange- maakt, kamer opgeknuscht, en zitten lezen tot 12 uur. Soep, weer aan 't schoonmaken, wat geschreven, te 4 uur gekatten, in kamervachter in mijn plaats gesteld, en naar de Suidersing gegaan. Nog wat gegeten, en gaan slapen.
20. XII. 1916. opgestaan te 7 uur, en me in tenue gezet om te gaan voetballen in Detonne tegen het 1ste en 4de bataljon, en verloren voor de eerste maal op 8 maanden. Wij waren ontzagen van oefeningen en wacht, en dus naakten nitgeweest in Detonne; te 7 uur terug naar Bray. Dinsd, beken en baches gepakt, en naar de wacht; opstaan van 11 tot 1 uur, geslapen tot 5 uur, en weer opstaan tot 7 uur.
21. XII. 1916. Dan maar bij 't vuur blijven zitten, te 12 uur soep, alles in orde gebracht, en te 3 uur afgelost. Te 4 uur gekatten, nog wat zitten lezen, en te 7 uur slapen.

- 28-I-1917. Opgestaan te 3 uur, koffie, geschreeuw en geluiden tot 12 uur; soep, mijn zak klaargemaakt, en te 3 uur ver-
krokken naar P.Y. (= Perovge. Yaerenweg).
Daar om gekatten, en gaan slapen; we moeten geen wacht
opbreken, anders we morgen moeten gaan werken.
- 29-I-1917. Opgestaan te 5 uur, koffie, en terug gaan slapen. Te
12 uur soep, en dan gaan werken naar den Poste des Boesours
tot 4 uur; gekatten, en ritten schrijven tot 8 uur; op
wacht van 8 tot 10 uur, boven op den parapet, en
gaan slapen. Maar neen, hoor, 't is alerte, en onze
artillerie begint te schieten. Zij ze nog nooit gedaan,
heeft, hooren en zien vergaat er van, en zoo moeten we
tot 1 uur in de kou blijven staan, in gereedheid! Daar-
na gaan slapen, daar de aanval afgeslagen was.
- 30-I-1917. Te 6 uur weer de wacht op tot 8, gegeten, en geslapen
tot 12 uur; weer op wacht tot 1 uur, gegeten, zak
klaargemaakt en te 5 uur verrokken naar onze
barakken. 's Nachts weer hetzelfde bombardement
aan beide kanten, doch nog veel erger dan gisteren,
en heb er een heel tijd van wakker gelegen.
- 31-I-1917. Opgestaan te 7 uur, en te 9 uur inspectie van al ons
goed, om te zien of er niemand bloedvlekken op heeft,
want men heeft hier ergens in een café vader,

veet alle man in de barak!

22. XI. 1916. opgestaan te 7 uur, Koffie, wapens schoongemaakt en inspectie te 10 uur. Te 12 uur Soep, Schietoefeningen van 1 tot 4 uur. Rekatten, nog wat gelezen en geschreef, en te 8 uur gaan slapen.

23. XI. 1916. opgestaan te 6 uur, Koffie, en ons klaargemaakt voor de exercitie. 't Was schie te slecht weer, moesten dus niet gaan, en mochten weer al den heelen morgen aan 't knuischen gaan. Te 12 uur Soep, daarna nitter lezen en schrijven, te 4 uur rekatten, daarna naar de kerk geweest en te 8 uur gaan slapen.

24. XI. 1916. opgestaan te 6 uur, en stond juist gereed om naar de kerk te gaan, toen ze kwamen zeggen dat er oefening was. Dus maar rap afgeten, rak klaargemaakt en rassemblement - en toen kwamen ze weer zeggen dat het Zondags-dienst was; ben dus te 10 uur naar de mis geweest. Te 12 uur Soep, namiddag gaan footballen tegen de Karabiniers, en gewonnen met 3-1. Rekatten, wat gelezen, en gaan slapen te 9 uur.

25. XI. 1916. Kerstmis, en dus vroeg naar de kerk; daarna afgaan, een wandeling gedaan en een pint gaan drinken. Te 12 uur Soep, daarna rekatten-jassen, rassemblement, en de wacht opgerokken, dan de see.

verbrooken naar Aveskapelle, kamer van den aalmsere-
nier in orde gebracht, mijn boel klaargemaakt, om
petatten, wat gelezen en te 9 uur gaan slapen.

24. I. 1917. opgestaan te 8 uur, koffie, en naar den aalmsere-
nier met Jantje zijn koffers gehaald; soep, weer naar den
aalmserenier, wat geschreeven, te 5 uur soep, nog wat
gelezen en gaan slapen.

25. I. 1917. opgestaan te 8 uur, naar woesten gezeten om het
Drummachien en een kas Sigaren, alles wat opgepoetst
en ritten lezen. Te 9 uur soep, daarna schoener van den
aalmserenier opgepoetst, en dan maar gaan slapen,
want 't is erg koud, en nergens beter dan onder de dekens!

26. I. 1917. opgestaan te 8 uur, koffie, mijn boel schoongemaakt
en te 10 uur inspectie. Wat geschreeven, en te 12 uur
soep. Namiddag gaan voetballen tegen de Karabiniers-
wielrijders, en gewonnen met 1-0. Petatten, daarna
mijn rekening gaan in orde brengen bij den aalmsere-
nier, en gaan slapen.

27. I. 1917. opgestaan te 8 uur, wapens gekuischt, inspectie te
10 uur, en daarna theetie. Te 12 uur soep, daarna
gaan voetballen tegen het 1^e bataljon, en gewonnen
met 5-2. Petatten, daarna met Jan of ons pintjes ge-
weest, en te 9 uur gaan slapen.

Te 4 uur gekatten, en opstaan van 7 tot 9 uur; daarna bij 't vuur gezeten en een lekkere pijp geraakt; weer opstaan van 1 tot 3 uur, en geslapen tot 6 uur.

26. XII. 1916. Koffie, en aan den telefoon gezeten van 7 tot 12 uur; Soep, nog wat riltten rooken, en te 3 uur afgelost. Terug naar 't kamp, gekatten, en vroeg gaan slapen, daar ik mijn oogjes bijna niet meer kon openhouden.

27. XII. 1916. Opgestaan te 7 uur, koffie, en te 9 uur naar DePanne naar 't bad. We mochten er de eersten ingaan, omdat we moesten gaan voetballen tegen de Karabiniers; doch als we terug komen vernemen we dat ze niet kunnen spelen. Te 2 uur Soep, en riltten lezen tot 4 uur. Katten, daarna 'n heel veel schrijfwerk verlicht, en te 9 uur gaan slapen.

28. XII. 1916. Opgestaan te 5 uur, barakken schoonemaakt, Koffie, en te 8 uur verbrokken met den zak op den rug, naar Aveskapelle, waar we rond 1 uur aankwamen. Daar om Soep, en - te 2 uur ontving ik mijn verlof pas! Dadelijk naar den Dokter, een uur verve en terug, mijn Solde opgestreken, gewasken, gekleed, en op een loopje naar Adinkerke, waar ik te laat kwam, doch gelukkig tijds van den Franschen Kommandant toelating ontving om met de Fransche verlof:

12 uur, soep, zak en dekens weggedragen, en te 3 uur vertrokken naar Avelkapelle; badel; k de Kamer in orde gebracht, zak gemaakt, bed gemaakt, en naar 't konvoolement gaan slapen, na eerst goed gegeten te hebben.

16. I. 1917. Opgegaan te 7 uur, koffie, wat gaan knuischen bij den aalmoesener, en daar zitten lezen tot 12 uur. Dan om soep, mijn boel in orde gebracht, te 4 uur petatten, weer naar den aalmoesener om zijn schoenen te poetsen en daarna gaan slapen.
17. I. 1917. Zelfde dienst als gisteren.
18. I. 1917. Idem.
19. I. 1917. Idem, doch te 3 uur vertrokken naar den Spoorweg, mijn boel en dien van den aalmoesener gaan halen, gegeten, bed gemaakt, en gaan slapen.
20. I. 1917. Opgegaan te 7 uur, om water, mis gedient, en gegeten. Daarna schoenen gepoetst en gelezen tot 12 uur; soep, zitten lezen en rooken tot 4 uur, petatten, bed gemaakt, veel geschreven, en gaan slapen.
21. I. 1917. Zelfde dienst als gisteren.
22. I. 1917. Zelfde dienst als gisteren, en een gat in mijn kop gelopen in 't donkere.
23. I. 1917. Zelfde dienst als gisteren tot 15 middags, en te 2 uur

gangers naar Calais te vertrekken. Aldaar aange-
komen te middernacht, naar slapen gezocht doch
niets gevonden. Men dus rond 2.30 uur maar in het
Station gaan zitten.

29. X. 1916. Te 5 uur gaan eten, naar het Bureau de Place om een
nummer voor de boot, en dan naar de Gare Maritime.
Ingescheept te 12 uur, en te 3.30 uur te Folkertone
aangekomen. Wat gegeten, en vertrokken naar
Londen; Daar rond 7.30 uur aangekomen, en met
mijn vriend A. Suetens meegegaan om er te gaan
slapen, na eerst nog eens flink gegeten te hebben.

30. X. 1916. Opstaan te 8 uur, flink gewaschen en ontbeten, en
per Underground naar Charing-Cross. station.
Me daar laten scheren, en dan om een Spoor kaartje,
dat ik echter zelf betalen moest, daar mijn verlof-
pas verkeerd was opgemaakt. Te 10.45 uur ver-
trokken, overgeschaft te Purley, en goed aangekomen
te Tadworth; Daar ontmoet ik Mrs. Anderson,
en samen naar Moor. Edge, Walton-on-the-Hill,
getrokken, waar ik mijne verlofdagen ge doorbrengen,
ik bleef er tot 5de Januari 1917, en op 3de en 5^{de}
Januari ga ik met mijn broer naar Londen, waar
5. I. 1917. we L. Pruijninx en familie en L. van Ginechten bleeften.

10. I. 1917. opgestaan te 6 uur om te gaan werken, doch naar den
Dokter gegaan voor mijn voeten, en ontslagen van werk.
Mijn wapens schoongemaakt, te 12 uur petatten, wat
geschreeven, te 4 uur Soep, en te 9 uur gaan slapen.
11. I. 1917. opgestaan te 8 uur, en den heelen dag vrijaf, en dus goed
uitgerust. Te 12 uur Soep, zak klaargemaakt en te
2.30 uur verrooken naar de 1ste linie. Daar petatten,
nog wat geschoot, en gaan slapen.
12. I. 1917. Koffie te 7 uur, en gaan werken tot 11 uur, in de eerste
linie zelf. Te 12 uur Soep, en weer gaan werken van
1 tot 4 uur. Petatten, van 7 tot 12 uur gewerkt op
den kleinen post, en dan gaan slapen.
13. I. 1917. Koffie te 9 uur, en zitten lezen. Te 12 uur Soep, nog
wat gellen, petatten, naar de kleine post, daar alle
4 uur voor 2 uur op wacht gestaan tot het licht
went, erg hard.
14. I. 1917. Koffie getronken, en gaan slapen tot 3.30 uur; dan
op wacht tot 5.30 uur (half-zes), en op Korse met
petatten, naar de 1ste linie, gezeten, weer op wacht
tot 9 uur, en dan naar de 1ste linie, waar ik orbon:
naus ga spelen bij den aalmoesier.
15. I. 1917. opgestaan te 7 uur, water aangehaald, schoenen
gepoetst, en gezeten. Bij 'e vuur zitten lezen tot

6. I. 1917. Den nacht bootgebrachte in't nachtverblijf der Y.M.C.A.
(= Young Men's Christian Association) in't Victoria-Station,
opgestaan te 4.30 uur, ontbeten in't Station en te 5.30
verbroken naar Folkestone; aanstonds de boot op, en
rond 11 uur te Calais aangeland. Daar goed gegeten, de
stad eens ingeweest, te 5 uur gesaupeerd, en te 9 uur
gaan slapen.

7. I. 1917. Opgegaan te 4 uur, gegeten, en tegen 5.30 uur naar het
Station. De trein was echter 'n paar uren vertraagd,
en zoo kwamen we pas te 3 uur te Aveskapelle toe.
Daar wat gegeten, uitgepast, en nadat de mannen
thuishomen van't werk geeft ik mijn vriend Jan de
Clerck zijn geschenken, waar hij erg tevreden over is.
Te 9 uur gaan slapen.

8. I. 1917. Opgegaan te 6 uur, daar we moeten gaan werken;
gelukkiglijk is 't echter zoo'n slecht weer dat we
mogen binnenblijven. Te 12 uur Soep, geschreven tot
4 uur, getatten, een pakje ontvangen van Margareet,
dadelijk ervoor bedankt, en te 9 uur gaan slapen.

9. I. 1917. Opgegaan te 6 uur, en gaan werken, zoogezegd tot
4 uur, doch mogen reeds terug te 1 uur, zodat we
rond 3 uur thuis zijn, om te leven van't slecht weer.
om Soep en vires, gegeten, en gaan slapen.

PAY BACK VAN
AGNES

